

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

Okt.-November 1979

El Espíritu nos anima y nos renueva

Antes de volver junto a su Padre, Jesús nos prometió que enviaría ese Espíritu de la Nueva Alianza. Su Espíritu de verdad y de amor, que debía asegurar su permanencia viva entre nosotros. Y cuando el Espíritu descendió sobre los Apóstoles, los iluminó y los fortaleció, convirtiéndolos en testigos de la Buena Noticia salvadora.

Nosotros también recibimos el Espíritu Santo, y con El, la Vida del mismo Dios. Así nos enseña san Pablo en un célebre texto: **Dios infundió en nuestros corazones el Espíritu de su Hijo, que clama a Dios, llamándolo: ¡Abba!, es decir, ¡Padre!** Por medio del Bautismo recibimos ese Espíritu filial, que nos hace a todos **uno en Cristo Jesús**, como también nos asegura san Pablo. Y la acción del Espíritu se completa en la Confirmación, que nos consagra como testigos de la fe.

El Libro de los Hechos de los Apóstoles nos describe la Venida del Espíritu Santo en forma de viento y de fuego. Se trata de símbolos, pero símbolos que encierran una realidad. Así actúa el Espíritu de Dios. Nos anima y nos impulsa como el viento. Y también nos purifica y nos enciende como el fuego. El "recrea" y hace nuevas todas las cosas. Es el Espíritu de Jesús resucitado, que nos hace resucitar con El.

.....

Pregovori o prijateljstvu

Prijatelja spoznaš v nadlogi, zlato pa v ognju. (slovenski)
Dokler bo sreča šla s teboj, boš imel prijateljtev roj. (slovenski)
Prijateljstvo, sklenjeno pri kozarcu, je stekleno. (slovenski)
Ne moreš dobiti duše prijatelja, če mu ne daš svoje duše. (afriški)
Prijateljstvo izgine, kjer neha enakost. (indijski)
Ni majhnih prijateljstev, ampak le majhni prijatelji. (ruski)
Manj ljubi samega sebe in boš imel prijatelje. (angleški)
Star prijatelj je večno nov. (italijanski)

.....

Pregovori o plačilu in kazni

Staro je pravilo, da delo zahteva plačilo. (slovenski)
Tistega, ki plačuje, in tistega, ki kaznuje,
Bog ne vpraša: „Kdo je tvoj oče?“ (turški)
Kakšna služba, taka plača. (slovenski)
Ljubi svoje otroke s srcem, toda vzgajaj jih z roko. (ruski)
Nekega dne bo srp požel koprivo. (poljski)
S čim se človek pregreši, s tem ga Bog kaznuje. (slovenski)
Ako ti mene s kamnom, nočem ni jaz tebe s kruhom. (slovenski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 46

OKTOBER-NOVEMBER 1979

Škof Rožman - znamenje nasprotovanja

Ljudje, ki jih splošna sodba šteje za velike, dosežejo to vedno po naporih in odpovedih. Vendar ni vsem dano, da bi prišli do priznanja že v življenju, od stopnje do stopnje, neoporečeno. Nekateri v tem, ko veljajo mnogim za nesebične, neustrašene vodnike, drugim pomenijo zvodnike v zablodo. Šele zgodovina jim včasih po dolgih dobah dá trdno oznako, jih vkuje v bron in zapiše med velike.

Tako znamenje nasprotovanja je še danes škof Rožman. Nam vsem, ki smo v revoluciji sledili njegovim vodilom, je skoraj edini nesporen vodnik v tistih pretresljivih časih; oče, ki je imel srce in močno besedo za vse, ki so bili zaupani njegovi skrbi; nekaj časa sploh edini predstavnik okupiranega naroda. Vsi smo se v stiski ozirali nanj in celo tuja vojaška oblast je z njim ravnala kot z avtoriteto. Njegov lik je še zdaj v nas kot spomenik hvaležnosti in slave, njegov nauk nas še hrani z resnico in pravo življenjsko modrostjo.

A na drugem bregu je škof Rožman vse kaj drugega kot svetla pojava slovenske zgodovine. Tudi tam ga imajo za predstavnika in simbol, a se jim v njem izražata zabloda in zločin. Kadar govorijo o Rožmanu, govorijo o Cerkvi na Slovenskem kot napeljevavki v izdajstvo in odpad.

Med vsem poniževanjem, ki ga Cerkev na Slovenskem doživlja pod komunistično diktaturo, je najpodlejše tisto, da od nje zahtevajo, naj obžaluje ravnanje svojih predstavnikov v vojnem času.

Vse omejitve, ki so ji naložene, pritisk na njene člane in predstavnike, celo osebna preganjanja niso tako odvrtna stvar, kot je tisti pretkani smehlaj, ki namiguje na bolj znosne odnose, če današnji vodniki priznajo zablodo tedanjih in jo obžalujejo. To je tako kot tisti: Vse to ti dam, če predme padeš in me moliš! Saj priznanje in obžalovanje ne bi bilo nič drugega kot odrek samemu sebi, poniglava sklonitev glave in pristanek na podrejenost vsemogočni partiji.

Ta podlost seveda ni uspela. Nihče od odgovornih ni šel na va-bo. Kakor morejo, se izvijajo, češ v tistih težkih časih, ko ni bilo videti rešitve iz stisk, je bilo nemogoče mirno in nepristransko preso-jati, kaj je prav; sicer pa mi takrat nismo bili na vodstvenih mestih in nismo mogli ničesar zagrešiti, zato nam tudi ni kaj obžalovati. Obenem se slišijo tudi glasovi, da ni več vredno govoriti za nazaj, saj se je pretekla zabloda sama obsodila s svojim neuspehom, kot se zgodi v zgodovini z vsako prenapeto zablodo.

Vsa ta utemeljevanja dopuščajo, da tedanje cerkveno vodstvo ni prav ravnalo. Ne moremo soditi, kdo je o tem prepričan, in ne očitati pomanjkanja srčnosti. Tudi danes so v Cerkvi različna gledanja in vsakdo nima poklica za junaštvo. Ravnanje v določenem trenutku je tudi stvar odgovorne odločitve glede na dane okoliščine.

Vendar je nam, ki živimo v svobodi, treba jasnega govorjenja in čistih pojmov. Zato pribijamo, da za vodstveno ravnanje v temeljnih potezah Cerkve na Slovenskem med vojno in revolucijo ne more biti obžalovanja, ker ni bilo zakriviljenega slabega ravnanja. Če namreč ni zla ali če storjenega zla ni mogoče pripisati krivdi povzročitelja, ne more biti ne upravičenega očitka, ne kazni, ne pomilostitve in odpuščanja in tudi ne obžalovanja.

Naj bo ta ugotovitev v ohrambo celotne časti škofa Rožmana. Čeprav takrat še ni bilo slovenske cerkvene pokrajine, je vendar ljubljanski škof dejansko predstavljal slovensko Cerkev, zlasti še, ker je bila v mariborski škofiji cerkvena struktura tako razdrobljena. Vsi napadi na Cerkev med vojno gredo na osebo škofa Rožmana in obratno.

Škofu Rožmanu najprej ni mogoče pripisovati slabih namenov. Ni nam poznan noben določen očitek, da bi kdaj komu hotel slabo zaradi slabega. Kot dobremu pastirju je bila najvišja postava blagor duš in ta dolžnost ga je vedno vodila, da je najprej učil resnico, vso resnico, od katere ni za las odstopil. Prilično ali neprilično, njegovo dogmatično in moralno učenje je bilo nesporno neoporečno.

Kot pastir je bil vsem tudi oče. Njegovo srce ni spraševalo, čigav je prosilec v stiski. Vsakomur je pomagal z vsem, kar je pre-mogel.

Tudi njegov značaj jamči za odsotnost vsakega zlega naklepa. V odločitvah se ni prehiteval. Prav zaradi velike skrbnosti, da bi res do konca dognal, kako je prav, da se odloči, je nekaterim veljal za neodločnega. Vemo, da je še v begunstvu iskal potrjenja za to, da je med revolucijo prav ravnal. Tak pač ni človek brez vesti, ki se brez težav vdaja nagnjenjem in tepta dobrine bližnjega in družbe. Kdo more torej škofu Rožmanu očitati zla nagnjenja in še manj zle naklepe? Ostane le še vprašanje, če ni morda zmotno presojal stvarnost in izbiro sredstev.

Tudi o tem ne more biti govora. Škof Rožman se ni motil o svojih dolžnostih vodnika duš, ne o tistih, ki so mu jih nalagale izredne razmere in so se nanašale na posredništvo med ljudstvom in okupacijsko oblastjo; ni se motil v presoji fašistične miselnosti in akcije, pa tudi ne v totalni odklonitvi marksizma-leninizma. Poroštvo resnice mu je bil najprej evangelij in učenje Cerkve, zato se ni varal v nauku. Tudi stvarnost je dobro poznal, saj je bil človek iz ljudstva in odgovoren vodnik svoje škofije. Motil se tudi ni v sredstvih. Poleg svoje svečeniške dolžnosti je predvsem učil resnice verskih temeljev in dobrega življenja, opozarjal pa tudi na zmote, ki so tako pretkane hotele zavajati ljudstvo.

Nekateri škofu Rožmanu oporekajo to, da je bolj zavračal komunizem kot nacizem. Res je njegova značilnost najostrejši nastop proti komunizmu. A za to je imel idejne in zgodovinske razloge. Nacizem in fašizem sta bila bolj sistema odvratne politične akcije, medtem ko je marksizem nauk, ki v temelju zavrača vsak pojem o nadnaravi in prevrača osnovno pojmovanje človeka in sveta. Prva dva sistema sta zajemala samo pripadnike določene nacije in rase, medtem ko sta drugim navdajala z odporom in strahom. Komunizem pa se vsemu človeštvu ponuja kot nov evangelij. Zato nacizem ni pri nas nikogar mamil, da bi ga sprejel s prepričanjem. A za komunizem je bila nevarnost, da spelje mnoge duše proč od misli na večnost in s tem tudi od časne sreče.

Obenem je bilo treba upoštevati zgodovinski trenutek. Spričo divjanja okupatorja je bil škof prepričan, da je treba, kot je bilo v mnogih drugih zasedenih deželah, z mirnim čakanjem ohraniti ljudstvu čim več življenj in imetja. Ob tej odločitvi je škof Rožman trpel kot zaveden Slovenec in posebej kot Korošec, ki je nemški pritisk že od prej poznal. Vendar je brez najmanjšega odstopanja od celotnega nauka, ki mu je bil varuh, moral na pot osebnega in splošnega zatajevanja, da se ne bi izzivala oba okupatorja, ki sta bila tako hitra za strašne represalije. Obenem pa je reševal z vsemi močmi, kar je mogel, skupnost in posameznike.

Najhujši očitek škofu Rožmanu je ta, da je odobraval in podpiral oborožen odpor proti OF. Kdo more dvomiti, da je imel bratomorni boj za zlo? Vendar je sprejetje vsiljenega boja odobrilo, saj je šlo za obrambo pred neposrednim napadom za tedaj in pozneje na pravice in svoboščine, katerih kršitev odvzame življenju vrednost in dostojanstvo: v nevarnosti je bila svoboda, častiti Boga, izražati svoje misli o človeku in družbi, združevati se za dobre name-ne, neovirano vzgajati svoje otroke, izobraževati se in učiti druge itd. Mnogi so morali uporabiti silo, da so obvarovali življenje in premoženje, dobrine, do katerih so imeli naravno in zakonito pravico. Odpor proti revoluciji je bil upravičen po naravnih in pisanih postavah, zato ga je škof odobril.

Škofu Rožmanu tedaj ni mogoče očitati ne zmote, ne zlega naklepa in še manj zločinskih dejanj. Komunisti ga pač zavračajo, ker je bil nosivec „znamenja, ki se mu bo nasprotovalo“; nekateri ponavljajo za njimi, ker so vsaj delno pristali na socialistično zamisel o ureditvi družbe in njenih odnosih do verskih skupnosti; spet drugi o njem molče, ker ne smejo ali si ne upajo govoriti.

Mi pa glasno izpovedujemo, da imamo škofa Rožmana za veliko osebnost, modrega učenika, neustrašenega vodnika ter vzor človeka in kristjana. Prepričani smo, da ga bo kot takega priznala tudi zgodovina.

Božo Fink

KAREL MAUSER

OB PRVI OBLETNICI SMRTI ŠKOFA ROŽMANA

„...Eno leto je mimo; eno leto mirnega počitka po dolgi in težki poti. Ne sliši več psovanja in čudovite človeške modrosti. Za nas vse, ki smo ga ljubili in cenili, se pričinja novo obdobje. Morda smo ga marsikdaj gledali od napačne strani; marsikdaj pozabljali, da je v prvi vrsti duhovnik-škof, katerega prvo in glavno delo je, da nas veže na večnost. Zdaj nam je nemara v tem pogledu bliže kakor kdaj koli. Pričeli smo gledati njegovo življenje tudi od druge strani. Počasi se lušči iz spominov njegova velika ponižnost, njegovo veliko zaupanje v božjo Previdnost; cena tistega tihega trpljenja, ki ga je molče prenašal; cena odpuščanja. Vse to smo v času njegovega življenja videli samo mimogrede; vse rajši smo se ustavljali ob njegovi prijaznosti in dobri volji. Nikoli nismo pomislili, da je morda prav tisti dan, ko je prijazno govoril z nami, dobil žaljivo pismo, da

je slišal psovko. Ni iskal žaljitelja; pozabil je psovko in uničil pismo, da bi nikomur ne škodoval. Marsikdaj je to težko.

Mislim, da vsi molimo zanj. Na svidenje v vicah, je rekel, ko je praznoval svojo zlato mašo. Toda sam osebno ne morem drugače, kakor delam. Še več — molim k njemu. Človek, ki je trpel molče dolga leta, ima vendar zaklade, ki jih more danes deliti med slovenske ljudi. To nagrmađeno trpljenje, ki ni nikoli zagorelo v jezi, mar ne more biti v blagoslov slovenskemu človeku! Prepričan sem, da more storiti več kakor mi v času z vsem svojim delom...“

Malo spomina na škofa dr. Gregorija Rožmana

Prvič sem srečal dr. Gregorija Rožmana meseca januarja 1927. leta v Ljudskem domu v Ljubljani, kjer je bil sedež Slovenske Orlovske zveze. Bil sem na 14 dnevnem tečaju za vodje mladcev. Orlovsko vodstvo je tedaj že temeljito preusmerilo vzgojo orlovske mladine, zato je takih tečajev v tistem času bilo več. Vodja vzgojnega odseka, ki je skrbel za uspešno reševanje tega problema, je bil univ. profesor dr. Gregorij Rožman. Zato je tudi na teh tečajih imel najvažnejša predavanja.

Kako bi ga opisal? Tako kot sem ga takrat gledal kot mlad fant, ki je usmerjal prve korake v samostojno življenje. Bil je visoke postave, lepo zravnán, lep mož, s prijetnim in polnim moškim glasom, na zunaj zelo resen, kar strog je zgledal, pa vendar izredno ljubezniv, poln miline in do-

mač. Bil je izredno prijeten v obče vanju v nami in že v prvih urah nas je popolnoma osvojil in pridobil tudi naše popolno zaupanje. Ko smo bili sami, je pogovor tekél samo o njem in njegovem predavanju. V tečaju smo bili študentje, delavci, nameščenci in kmečki fantje, a vsi smo uživali ob njegovem govorjenju. Do vseh podrobnosti je poznal življenje mladine. Zgrabil je v predavanjih vsakdanje realno življenje mladostnika z vsemi kočljivimi vprašanji in stiskami, ki mlademu fantu ne prizanesejo, pa naj bo še tako dober. Govoril je preprosto, da smo ga prav vsi brez izjeme dobro, popolnoma razumeli. Posluševal se je kramljajočega tona, kočljivih vprašanj ni zavijal v megleno kopreno, ampak jih je pokazal v pravi luči. Tak način govorjenja sem pozneje opazil pri dr. Ivanu Ahčinu. Na izredno lep

Delo na njivi (Lojze Perko)

in obziren način nas je uvedel v intimno fantovsko življenje in dal stvarne smernice. Poslušali smo ga zares z odprtimi usti in ušesi. Predavanja ni vlekel, ker ga je skrbno pripravil.

Po predavanju je vedno bil razgovor. Navadno so zlasti kmečki fantje bili boječi za razgovor. Pri dr. Rožmanu pa ni bilo tako. Odprla so se srca, razgovor je bil zanimiv in živahen, kar je zanesljivo znamenje, da je predavatelj vedno zadel srčiko problema. V njem smo imeli človeka, ki je naše duše in naše življenje poznal do vseh najintimnejših podrobnosti. Zato ni čudno, da so ga fantje želeli imeti za govornika na duhovnih vajah, na obnovah pred mladinskimi prazniki in na svojih manifestacijskih prireditvah.

Meni je vodstvo poverilo skrb za red in disciplino na tečaju in zvezo s tajništvom. Zato sem imel z dr. Rožmanom še več stika in me je tudi marsikaj vprašal, zla-

sti so ga zanimale želje fantov in kakšen je bil odmev predavanj. V meni se je tedaj porajalo globoko zaupanje in spoštovanje do tega gospoda. Spoštovanje do njegovih del in spomina v meni do smrti ne mine.

Še isto leto na pomlad sem bil nameščen v tajništvu Orlovske zveze in tako sem bil potem v stalnem stiku s prof. dr. Rožmanom. Kadar je kaj potreboval za delo v vzgojnem odseku, je vedno prošnjo izrekel z vso ljubeznivo vljudnostjo, skromno in z nekim spoštovanjem, čeprav sem bil tedaj še zelo mlad. Kdo takemu gospodu ne bi z veseljem ustregel in vse tako naredil, kakor je želel. Moje srce se je vsebolj odpiralo in zaupanje vanj je naraščalo, pogovarjal sem se z njim tudi o mojih vsakdanjih težavah in vedno mi je zelo modro in koristno svetoval. Imel je lepo orlovsko navado, da svojih sodelavcev v organizaciji ni nagovarjal z gospodom, ampak z bratom, in tako sem tu-

di jaz bil zanj vedno brat Pernišek, v osebнем, zaupnem pogovoru pa tudi brat France.

Ko je postal škof 14. julija 1929, je do vseh svojih sodelavcev in tudi do mene ohranil isto razmerje, seveda smo mu pa vsi izkazovali še večje spoštovanje. Prve mesece je tudi kot škof še delal v Orlu, kolikor so mu pač delo in razmere dopuščale. Zato sem moral večkrat po opravkih priti k njemu v škofijski dvorec.

Po državnem razpustu Orla in postavitvijo Sokola Kraljevine Jugoslavije za edino dovoljeno telesno kulturno organizacijo s škofom Rožmanom nisem imel več stikov. Kadarkoli pa me je kje srečal, četudi na cesti, se je pri meni ustavil, me ljubeznivo pozdravil in se zanimal, kako je z menoj. Če je on imel pot v isti smeri kot jaz, to se je zgodilo včasih v jutranjih urah, ko sem šel po Miklošičevi cesti v službo na Okrožni urad, on pa na kolodvor, sva šla skupaj in vedno je imel dovolj vprašanj, če držimo stike s fanti in kako.

Leta 1936 pa me je nekega dne iznenadilo njegovo osebno pismo. Bil je dekret — lastnoročno napisan — s katerim me je imenoval za člana Narodnega odbora Katoliške akcije in mi poveril referat za mlade delavce. Odslej naprej pa do konca vojne sem imel s škofom dr. Gregorijem Rožmanom mnogo stika in opravkov, mnogo sej na škofiji. Katoliška akcija je bila zanj ena od najvažnejših za-

dev in dolžnosti njegove škofovske službe. Zelo je bil vesel lepega napredka, močno se je veselil katoliške pomladi v Sloveniji, srečen je bil nad brstenjem in cvetenjem v mladinski veji KA.

Včasih je padla tudi kaka slana na to cvetje, ki je povzročila škodo. Tako so ga močno boleli spori med dijaško KA in Stražarji in z dijaško Kongregacijo. Vse te fante, polne idealizma in katoliške goreče vneme, je imel rad, vsi brez izjeme so bili globoko v njegovem očetovskem srcu. Ti spori so ga tako žalostili, da je na seji, ko smo spore obravnavali, postal solzen od žalosti in srčne bolečine. Prosil nas je, naj končamo in gremo molit. Pa smo tudi mi trpeli zraven, ker večkrat nismo mogli razumeti nepopustljivosti pri glavi v obeh taborih, saj konec koncev je šlo le za to „kdo bo večji v nebeškem kraljestvu.“

Mi v NOKA smo trdno držali skupaj in smo med seboj bili izredno disciplinirani. Drug drugega smo zelo spoštovali. Smo bili prav v tej zadevi včasih različnega mnenja, nikdar pa se zato nismo sprli, niti na sejah ni prišlo do ostrine. Nas ni ustrahoval prof. Tomec, kot so nekteri govorili, ampak smo kot en moč vztrajali na enotnosti organizirane apostolata. In moram reči, da je stališče škofa bilo včasih res težko, zlasti ker smo vedeli, da je škof zelo nežna duša. Po eni strani je bil zelo vdan in hvale-

Seno nakladajo (Lojze Perko)

žen svojemu bližnjemu rojaku dr. Lambertu Ehrlichu, po drugi strani pa je izredno spoštoval in cenil neustrašeno, dosledno premočrtnost prof. Ernesta Tomca in njegovo zares nesebično delo. Kakor dr. Ehrlich, je tudi prof. Tomca razjedala vnema za katoliški prepород. Ta mož je bil izredno naštudiran v organizacijskem vprašanju, temeljit v poznanju vere in katoliške moralke in neugnan debater. Spal je le največ po 4 ure, zato je bilo treba z njim veliko potrpeti. Kdor ga je od blizu poznal, je to rad storil. In škof Rožman je to znal. Na sejah pa nam je večkrat kar

preroško govoril o bližajoči se katastrofi. Mnogo dogodkov je predvidel in nas resno opozoril in prosil, naj delamo, delamo neutrudljivo in vztrajno. Močno so ga prizadele smrti prof. Tomca, dr. Ehrlich, in najboljših fantov iz vrst KA in Stražarjev. Ti dogodki so ga potrli, a ne strli.

Ko danes gledam nazaj na svoje življenje in delo, moram reči, da so to bila najlepša in najplodnejša leta mojega življenja. Ali bi bila taka, če ne bi tisto zimo 1929. leta spoznal škofa Rožmana, se mu zaupal in v velikem spoštovanju z njim sodeloval?

France Pernišek

Jaz strašno trpim, strašno trpim.

Molite, molite, molite.

Molite zame in molite za moje preganjalce, zaradi katerih moram toliko trpeti. Molite žalostni del sv. rožnega venca.

15. novembra 1959 Zadnje besede škofa dr. Gregorija Rožmana

Vera v posmrtno življenje

Dne 17. maja 1979 je kongregacija za verski nauk objavila pismo škofom in članom škofovskih konferenc. V njem je spregovorila „o nekaterih eshatoloških vprašanjih“ (vstajenje, življenje po smrti, pekel, očiščevanje v vicah). Papež Janez Pavel II. je pismo potrdil in naročil, naj se objavi. Pismo sta podpisala prefekt kongregacije kardinal Šeper in njen tajnik naslovni nadškof Hamer.

V uvodu pismo poudari potrebo po upoštevanju globokih sprememb v svetovnih razmerah in prizadevanjih, ko je treba v različne kulture zasejati evangelij in vero približati razumevanju ljudi. Pri tem more prihajati tudi do počasnega spreminjanja in celo razkrajanja kakšne resnice, ki jo izpovedujemo v krstni veroizpovedi. Pismo posveti pozornost tistemu členu veroizpovedi, ki govori o večnem življenju, s tem pa o vsem, kar se bo zgodilo po smrti. Sv. Pavel zatrjuje; da se vse vgrovanje zruši, če ni vstajenja (prim. 1 Kor 15). Čeprav kristjan še nima dvomov, ki bi jih resnično izražal in zatrjeval, se neredko dogaja, da ne upa sebi odgovoriti na ta vprašanja in se izmika misli na čas po smrti. Teološka razpravljanja, ki jih verniki ne morejo prav dojeti, se pojavljajo v javnosti in nehote begajo vernike, ker v njih ne najdejo več tistega načina izražanja, ki

so ga vajeni, pa tudi ne pojmov, ki so jim domači. Pismo nikakor noče ovirati teoloških raziskav, ki so veri Cerkve potrebne, ne sme pa zanemariti dolžnosti, da pravočasno utrdi vero kristjanov o resnicah, o katerih začenjajo dvomiti. Zato pismo strnjeno povzame naravo in različne vidike te v sedanjem položaju zelo težavne naloge.

Jedro pisma se glasi:

„Predvsem morajo tisti, ki morajo poučevati, jasno razločevati, kaj po sodbi Cerkve spada k bistvu vere; teološko raziskovanje ne more imeti nobenega drugega namena, kakor da to globlje uniči in razvije.

Ta kongregacija, ki je odgovorna za pospeševanje in varstvo verskega nauka, bi rada priklicala v spomin, kar Cerkev uči v Kristusovem imenu, zlasti pa tisto, kar se dogaja med kristjanovo smrtjo in vstajenjem vseh.

1. Cerkev veruje v vstajenje mrtvih (prim. apostolsko veroizpoved).

2. Cerkev razume to vstajenje tako, da se tiče vsega človeka; to za izvoljene ni nič drugega kakor razširitev samega Kristusovega vstajenja na ljudi.

3. Cerkev zatrjuje, da po smrti traja naprej in podstatno biva duhovni sestav, ki je obdarjen z zavestjo in voljo, tako da človekov „jaz“ obstaja naprej. Za označe-

Perle, 61

vanje tega sestava uporablja Cerkev izraz „duša“, ki se je po rabi v svetem pismu in izročilu zelo udomačil. Čeprav ve, da ima ta izraz v svetem pismu različne pomena, meni, da ni nobenega veljavnega razloga za to, da bi ga odklanjala, ko je vendar neki jezikovni izraz potreben v oporo veri.

4. Cerkev odklanja vse oblike mišljenja in govorice, po katerih bi njene molitve, pogrebni obredi in spoštovanje rajnih izgubili pomen in postali nerazumljivi, kajti vse to je v svojem bistvu „teološko mesto“ (= locus theologicus).

5. Skladno s svetim pismom Cerkev pričakuje „veličastno razodetje našega Gospoda Jezusa Kristusa“ (Dogm. konst. o božjem razodetju, I, 4), ki pa ga je treba po njenem verovanju razumeti kot nekaj, kar se razlikuje in je ločeno od človekovega položaja neposredno po njegovi smrti.

6. Cerkev v svojem nauku o človekovi usodi po smrti izključuje vsakršno razlago, ki bi razblijala pomen Marijinega vnebovzeta v tisti točki, ki pripada samo njej: da je to telesno poveličanje, ki je namenjeno vsem drugim izvoljenim.

7. Ko Cerkev zvesto vztraja v nauku svetega pisma nove zaveze in izročila, veruje v blaženost pravičnih, ki bodo nekoč pri Kristusu. Prav tako veruje, da večna kazen zadene grešnika tako, da ga oropa gledanja Boga in da

učinek te kazni zajame vse grešnikovo bitje. Kar pa se tiče izvoljenih, veruje, da more pred gledanjem Boga priti do očiščevanja, ki pa je popolnoma različno od kazni pogubljenih. To ima Cerkev v mislih, kadar govori o peklu in o vicah.

Kadar govorimo o človekovi usodi po smrti, se je treba posebej varovati tistih načinov predstavljanja, ki se opirajo zgolj na samovoljne predstave v domišljiji; pretiravanja v tem so namreč nemajhen razlog za težave, s katerimi se pogosto srečuje krščansko verovanje. Nasprotno pa tiste podobe, ki jih uporablja sveto pismo, zaslužijo posebno spoštovanje. Treba je razumeti njihov globlji pomen (smisel) in preprečevati nevarnost, da bi jih preveč oslabil, ker to pogosto razblijni resničnost samo, ki jo te podobe nakazujejo.

Niti sv. pismo niti teologi nam ne dajejo dovolj luči, da bi mogli pravilno opisati prihodnje življenje po smrti. Kristjani se morajo trdno držati naslednjih dveh bistvenih točk: po eni strani morajo verovati, da se sedanje življenje v moči Svetega Duha v Kristusu načelno nadaljuje v prihodnjem življenju — ljubezen je namreč zakon božjega kraljestva in naša na zemlji uresničena ljubezen bo merilo za našo deležnost na božjem veličastvu v nebesih; pa drugi strani pa morajo jasno vedeti, da se naš položaj med sedanjim in prihodnjim življenjem

v temelju spremeni, ker sedanjemu redu vere sledi red polne luči in bomo mi s Kristusom in „bomo gledali Boga“ (prim. 1 Jan 3, 2). Naše upanje bistveno obstaja v teh obljubah in teh čudovitih skrivnostih. Če moč naših predstav ne more prodreti do tja, dospje tja vsaj naše srce iz lastne volje in svoje polne globine.“

V sklepnem delu pisma poudari, da je treba vse to v pastirstvu razlagati po pravilih krščanske razumnosti in ob upoštevanju današnjih razmer. Kongregacija mora neutrudno klicati v spomin tisti nauk Cerkve, ki je podlaga za krščansko življenje in za raz-

iskovanje učenjakov. Teologi pa naj bi s kongregacijo delili njeno dušnopastirsko nalogo, ko svojih študij in raziskav ne razširjajo med verniki na lahkomiseln način, saj je njihova vera danes bolj izpostavljena nevarnostim kakor kdaj koli doslej. Tisti, ki učijo v Cerkvi, morajo sami imeti zelo jasno predstavo o tem, kar morajo učiti. Pismo jim hoče biti v oporo pri tej nalogi. Ni dovolj, da bi po škofijah vernike samo varovali pred deli, ki so po nauku manj zanesljiva, ampak jih je treba tudi in predvsem opozarjati na spise, ki morejo njihovo vero hraniti in podpirati.

Pod japonskimi oleandri

„Učijo?“ sem vprašal. „Ljubezen indijskih noči?“

Kosmati, brezzobi mornar je srknil pipo tako, da mu ni bilo treba dvigniti z ust oči. Morjé se je spenilo, ladja šla je mimo.

Tako so z zemljó zadovoljni, da dehteč žare, srce šepeta mi. So pesniki res drzni?

Gladina morjá se tali, kjer žarki s sonca vise.

Mornar pa strmi za obzorje v mrč srebrni.

„Sodeč po pogrezu — je ladja polna barakud,“ razbrano razlagam, „ocvrte... z rižem... s sáke...“

Mornar se mi prvič nasmehne. Pipo vzame iz ust in žar oleandrov v škrbinah zob se vname.

Sáke je japonsko žganje iz riža. — Barakuda je kakih 20 cm dolga, ozka riba, ki jo ocvrtje spremeni v pravo poslastico. Za spoznanje grenki okus se odlično prilega posebno toplemu sáke. Pristanišče Manázuru kakih dve uri z brzcem iz Tokia proti jugovzhodu, je dobro poznano tržišče barakud. — Pesnika pa zanima človek s kostmi in krvjo starega mornarja.

Vladimir Kos

Odnos Cerkve do ateizma

Eno izmed aktualnih vprašanj sodobnega časa je vprašanje o odnosu Cerkve do ateizma. To iz več razlogov: ateizem je danes množičen pojav na vzhodu in zahodu. Komunistični režimi, ki izpovedujejo ateizem, usmerjajo vedno večji del človeštva. Pod komunističnimi režimi je skoraj 70 milijonov katoličanov, med njimi vsi slovanski narodi. V svetu vlada velika zmeda. Jasnost poznanja cerkvenega nauka nam bo luč na poti življenja, luč v osebni in javni življenju.

Odnos Cerkve do ateizma, predvsem marksističnega, moremo zaradi lažjega pregleda razdeliti na štiri dobe: 1. od začetka do Pija XI.; 2. od Pija XI. do Pija XII., 3. od Janeza XXIII. do Pavla VI., 4. od Janeza Pavla I. do Janeza Pavla II.

1. Od začetka do Pija XI.

Že od časov, ko so začeli izobraženi krogi bolj in bolj ločiti kulturo od religije in morale, so papeži, Kristusovi namestniki, opozarjali, kam bo privedlo to razkristjanjevanje človeške družbe.

Komunistične zmote posebej je že leta 1846 papež Pij IX., ki je vodil Cerkev 32 let, obsodil in to obsodbo potrdil v Silabu. „Sem (spada), pravi v okrožnici Qui pluribus, brezbožni in že naravnemu pravu skrajno nasprotni

nauk o komunizmu, kakor se ta zmeta imenuje.“

Piju IX., papežu verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju in prvega vatikanskega cerkvenega zbora, je sledil Leon XIII. Vladal je 25 let, od leta 1878 do 1903. V številnih okrožnicah je obsodil ateizem in prav konkretno komunizem. V encikliki „Quod apostolici numeris“ je leta 1879, pred dobrimi sto leti, komunizem odločno in izrazito označil kot „smrtonosno kugo, ki se razleza po notranjosti človeške družbe in jo spravlja v skrajno nevarnost.“

Papeža Pij X. in Benedikt XV. sta se bolj omejila na pozitivno versko vzgojo. Prvi se je boril proti verskemu indiferentizmu, modernizmu in prizadevanju nekaterih, da bi krščanstvu vzeli nadnaravni red. Drugi pa je vladal v času prve svetovne vojne in je zato imel pred očmi delo za mir med narodi in delo obnove.

V prvo dobo moramo seveda vključiti tudi 1. vatikanski cerkveni zbor, ki se je začel 8. decembra 1869 in končal 20. septembra 1870.

Koncil ni napravil kakšne analize glede ateizma. Ima ga kot zadnjo posledico razkristjanjevanja. Ločil pa je naravno in nadnaravno spoznanje Boga. Zatrnil je, da je Boga, počelo in cilj vseh stvari, mogoče z naravno lučjo človeškega razuma iz stvarstva z go-

tovostjo spoznati. S tem in seveda še z drugim naukom je prispeval k bogoslovnemu napredku.

Povzetek: v prvi dobi je Cerkev pogosto obsojala zmote, ki so direktno ali indirektno spodkopavale vero v Boga, nekajkrat je celo dobesedno obsodila brezbožni komunizem.

2. Od Pija XI. do Pija XII.

Pij XI., Ahil Ratti, je vladal od leta 1922 do leta 1939. V tem času so bile komunistične revolucije v Rusiji, Mehiki in Španiji. V komunizmu je vedno gledal „v vseh oblikah in na vseh stopnjah“ glavno, največjo in najbolj razširjeno nevarnost. Komunizem je obsodil v številnih okrožnicah. V encikliki „Caritate Christi compulsi“ leta 1932 govori o borbenem ateizmu. Kristjane in vse, ki verujejo v Boga, kliče v boj. Glavni njegov dokument o ateizmu pa je okrožnica „Divini Redemptoris“ z dne 19. marca 1937. V njej pravi, da je komunizem po svoji naravi protiverski, notranje perversen in da zato ne bo nihče z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture.

Papež Pij XI. pa je v svojih okrožnicah ne obsoja samo ateizma, dobro ločuje med zmoto in onimi, ki se motijo, med sistemi, povzročitelji in razširjevalci ter med ljudmi, ki se motijo.

Pij XII., papež Evgen Paccelli, je vodil Kristusovo Cerkev od leta 1939 do 1958. V času njegovega

pontifikata, ki sovpada z drugo svetovno vojno in s povojnim časom, so padli pod komunizem slovanski narodi in Kitajska, največja država na svetu.

Pij XII. je sledil liniji svojega prednika. Leta 1947 je dejal: „Ne smemo se utruditi v borbi proti valujočemu se brezboštvu današnjega časa. Ne smemo se bati in stati prekrižanih rok.“ „Odzvonila je velika ura krščanske zavesti,“ je pribil leta 1947. Dne 30. junija pa je rimska kongregacija sv. oficija, ki skrbi za čistost verskega nauka, izdala znani odlok o komunizmu. Odlok ima štiri vprašanja. Prvo je: ali je dovoljeno vpisati se v komunistične stranke in jih podpirati? Drugo vprašanje se glasi: ali je dovoljeno izdajati, širiti ali brati knjige, revije, liste ali letake, ki podpirajo komunistični nauk ali delovanje komunistov, in ali je dovoljeno pisati vanje? Tretje vprašanje je: ali se morejo pripustiti k zakramentom verniki, ki so zvestno in svobodno izvršili dejanja pod številko 1. in 2? Četrto vprašanje pa se je glasilo: ali zapadejo verniki, ki izpovedujejo materialistični in protikrščanski nauk komunizma, in zlasti tisti, ki ga branijo in širijo, že s samim dejanjem sv. sedežu na poseben način pridržanemu izobčenju kot odpadniki od katoliške vere? — Odgovori so bili: k prvemu vprašanju: Ne, smrtno greši. K drugemu: Ne, po samem pravu, smrtno greši. K tretjemu: Ne, nimajo

pogojev. K četrtemu: Da.

Pomembnost odloka ni v tem, da bi uvedel po vsebini kake nove odločbe, marveč v tem, da je avtentično opozoril in pojasnil, da se morajo na pripadnike materialističnega komunističnega nazora in člane komunističnih strank in njih podpiralce naobračati splošna cerkvena načela in pravne določbe.

Leta 1954 je Pij XII. govoril proti koeksistenci, ki ne sloni na resnici. Mostu ni mogoče zgaditi na osnovi režimov, pač pa na osnovi ljudi, ki živijo drug ob drugem. Zadnja njegova okrožnica „Ad Apostolorum principis“ z dne 29. junija 1958 govori o stanju na Kitajskem.

Zadnja leta je bil Pij XII. vedno bolj zaskrbljen zaradi silnega preganjanja Cerkve za železno zaveso. V skrbi, da ne bo še huje, moramo marsikaj razumeti.

3. Od Janeza XXIII. do Pavla VI.

Janez XXIII. je vodil Cerkev od leta 1958 do 1963. Kljub starosti in kratki dobi pontifikata ni bil kak prehodni papež.

Dne 25. januarja 1959 je napovedal 2. vatikanski cerkveni zbor in ga začel 11. oktobra 1962. Cerkvi je dal neko novo smer. V okrožnici „Mati in učiteljica“ z dne 15. maja 1961 je za Pijem XI. zatrdil, da je „med komunizmom in krščanstvom radikalno nasprotje“. Dejal je tudi: „Gotovo je vsem dobro znano, kako so v

mnogih deželah, ki imajo nekatere starodavno krščansko kulturo, mnogi, nam prav posebno dragi, naši bratje in sinovi že več let najhuje preganjani. Dostojanstvena vzvišenost preganjanih ni pri tem nič manj očitna, kot je preračunana barbarska grozovitost preganjalcev.“

V pastoralni skrbi za preganjanje Cerkev pa se je podal na pot reševanja. Dobro loči po zgledu sv. Avgušтина zmoto od tistih, ki se motijo. Upa na povratek izgubljenih k resnici. Kliče verne in neverne k soglasju na različnih področjih časnega reda. Razlikuje med filozofskimi zmotami in zgovinskimi gibanji, ki zasledujejo gospodarske, socialne, kulturne in politične cilje. Zavedal se je, da so filozofske zmote nesprejemljive. Upal je, da se bodo sistemi prej ali slej spremenili. Vedno pa je svaril k previdnosti, kajti otroci tega sveta so modrejši kakor otroci luči. Katoličane morajo vedno voditi tri stvari: načela naravnega prava, socialni nauk Cerkve in navodila cerkvenega učiteljstva.

Janezu XXIII., ki ga je svet imenoval „dobrega papeža“, je sledil Pavel VI. V začetku svojega pontifikata je zatrdil: „Čeprav se je način borbe proti ateizmu na neki način spremenil, se v ničemer ne more spremeniti osnovna sodba Cerkve. Z drugimi besedami: doktrinalno obsodbo spremlja zveličavna ljubezen.“

Pavel VI. se je posebej še usta-

vil pri brezbožnem komunizmu v znani okrožnici „Svojo Cerkev“ z dne 6. avgusta 1964, v encikliki „O delu za razvoj narodov“ v letu 1967 in v raznih nagovorih.

V okrožnici „O delu za razvoj narodov“ je zapisal: „Človek res lahko organizira zemljo brez Boga, vendar brez Boga jo navsezadnje lahko organizira samo zoper človeka. Vase zaprti humanizem je nečloveški humanizem.“

V pastoralnem oziru, v zaskrbljenosti za Cerkev molka, pa je sledil Janezu XXIII. Poskušal je rešiti, kar se rešiti pač da. Ves čas pa se je dobro zavedal, kako težak in nevaren je dialog z brezbožnimi vladami.

V čas Janeza XXIII. in Pavla VI. sodi drugi vatikanski cerkveni zbor, ki je bil od leta 1962 do leta 1965. Koncilski očetje, nad 2000 po številu, so o ateizmu govorili v pastoralni konstituciji „Veselje in upanje“. Niso sicer podali popolne analize sodobnega ateizma, ne njegovih oblik in vzrokov. Z vso odločnostjo so ga odklonili. Poudarili so človekovo dostojanstvo, lepoto in moč krščanskega nauka, važnost svobode, ljubezen do onih, ki se motijo, in poziv k sodelovanju vseh pri graditvi sveta, v katerem živimo.

4. Od Janeza Pavla I. do Janeza Pavla II.

Janez Pavel I. je vladal samo 33 dni. Dne 20. septembra 1978 je dejal: „Zmota je zatrdjevati, da

politično, gospodarsko in socialno osvobojenje soupada z odrešenjem v Jezusu Kristusu. Zmota je, da se božje kraljestvo enači s človeškim kraljestvom. Zmota je, da je tam Jeruzalem (Cerkev), kjer je Lenin“.

Novega ognja je Cerkvi prižgal papež Janez Pavel II., ki je bil izvoljen 16. oktobra 1978. V nastopnem govoru je dejal: „Ne bojte se! Odprite, odprite na stežaj vrata Kristusu, njegovi odrešilni moči. Odprite državne meje, gospodarske in politične sisteme, obširna področja kulture, civilizacije in razvoja“.

Dne 2. decembra 1978, ob 30-letnici razglasitve človekovih pravic, je zapisal v poslanici Združenim narodom: „Dovolite mi, da pritegnem pozornost skupščine na pomembnost in težo zelo bolečega vprašanja, ki ga danes še živo občutimo. Govoriti hočem o problemu verske svobode... Žal ne manjka vladarin, ki v svoji ustavi sicer priznavajo svobodo verskega bogočastja, toda javne oblasti skušajo državljanke odvracati od izpovedovanja vernosti in napravljati verskim skupnostim življenje zelo težko in nevarno“.

Take in podobne misli najdemo tudi v poslanici za dan miru, v božični poslanici. Zelo jasno je govoril o ateizmu in o krščanskem odrešenju v Puebli ter v svoji okrožnici „Človekov Odrešenik“ z dne 4. marca 1979. Močno je poudaril mesto Jezusa Kristusa v

družbi na svojem potovanju po Poljskem.

Kratek povzetek vsega razmišljanja

Katoliška Cerkve je glede nauka o ateizmu vedno jasna. Stalno ga je odklanjala, ker je v nasprotju z razumom in božjim razodetjem, ker okrnjuje svobodo in človekovo dostojanstvo in ker brani človekov razvoj, ki je v polnosti mogoč le v Boga.

V pastoralnem ravnanju pa so bile spremembe: najprej gole ob-

sodbe do 1. vatikanskega zbora, nato javna svarila in študij vzrokov. V tretji dobi iskanje nujno potrebne svobode. Papež Janez Pavel II. pa gre za korak naprej. Poln vere in krščanskega upanja govori o Kristusu, edinem Odrešeniku sveta, zahteva svobodo, ki nujno spada k človekovemu dostojanstvu. Vse kliče k molitvi in pokori ter srčnosti, da bodo tako čim prej zasijali časi miru, ko bo svet svobodno častil vsemogočnega Boga.

Dr. Alojzij Stare

Dajte nam misijonarjev!

To je prošnja Cerkve: papeža in škofov. To je včasih krik starih misijonarjev, ki v upu in strahu čakajo na mlade moči, a jih od nikoder ni. Vse dvajseto stoletje od Benedikta XV. do Janeza Pavla II. se razlega ena prošnja: dajte nam misijonarjev! Samo v tem letu je o tem ponovno izrazito pisal sedanji sveti oče. Čuti, kako težka je odgovornost Cerkve pred svetom. Ko jo hoče osvoboditi kakršnekoli navezanosti na politične ali socialne strukture, jo obenem hoče napraviti glasnico Jezusa Kristusa, v katerem edinem je odrešenje in osvobojenje od vsega in vsakršnega suženjstva. A za to gigantsko delo je treba apostolov. Kot Kristus jih želi razpošiljati po vsem svetu ne enkrat na leto — dan na dan.

Proč s še tako duhovitimi izgovori!

Saj se bo kmalu zgodilo, da misijonarji sploh v misijone ne bodo mogli iti. Ogromna Kitajska jim je še sedaj zaprta. Mnoge dežele so misijonarjem skoraj nedostopne. Na primer Indija. Drugod jih izganjajo, pa ne samo komunistični režimi, kot je to bilo pred kratkim v Burundiju, državi, ki ima svojega zastopnika v Vatikanu. In še danes ni drugega razloga za ta izgon kot sovraštvo dveh rodov, ki ga niti krščanstvo ni zadušilo.

Nekateri, da, prenekateri misijonarji so sami začeli prihajati na idejo: pustimo mlade Cerkve same, da bodo prisiljene dati iz sebe duhovnike. Če bomo mi med

njimi, se bodo zanašali na nas. Ali ni podobno, kot bi dojenčku rekli: preživljaj se sam! Mlada Cerkev mora najprej dozoreti, da je zmožna samostojnega življenja. Danes raziskovati, kje je krivda, da v tolikih misijonskih deželah, kjer je misijonsko delo intenzivno več kot celo stoletje, ni domačih duhovnikov, je brez pomena. Treba je le priznati dejstvo, ne ponavljati napak preteklosti, poskrbeti pa jim toliko misijonarjev iz celega sveta, da se postavijo na lastne noge.

Tujec se nikdar ne more vživeti v miselnost in čustvovanje domačih rodov. V tem je veliko resnice in tudi teža problema, ki ga danes bolj jasno gledamo kot pred sto leti. Od modernega misijonarja tudi Cerkev pričakuje vse kaj več kot samo znanje jezika. Zato morajo v misijone mladi ljudje, ki so še zmožni čim bolj globoko sodoživeti omiko posameznih narodov. Ni pa s tem treba skledati, da mora zatajiti samega sebe. Saj ne gre za inkulturacijo osebe, gre za inkulturacijo Cerkve. Domačin bo to lažje opravil. A dokler ga ni, je potreben „tujec“, če sploh moremo resno govoriti, da je v Cerkvi kdo „tujec“.

Potreba je nujna

Saj ne gre za neki naš katoliški nameček. Gre ga obstoj Cerkve. In to po vsem svetu. Zanj smo odgovorni vsi, ne le papež in škofje. „Vsi sinovi Cerkve naj se

Kmet odhaja na delo (L. Perko)

živo zavedajo svoje odgovornosti za svet. V sebi naj goje duha vesoljnosti in svoje sile naj uporabljajo pri delu za evangelizacijo.“ To so podpisali vsi škofje na koncilu.

Kako toplo, iskreno je povabil vso mladino Janez Pavel II., ko

je pisal za duhovniški dan: „Kristus vas kliče v duhovniško službo. Hoče govoriti današnjemu človeku z vašim glasom, hoče ljubiti z vašim srcem.“ Samo nekaj osrednjih misli. Končno jih prosi, naj molijo tole molitev: „Gospod Jezus Kristus, ti si poklical, ko gar si hotel, pokliči tudi mene, da bomo delali zate in delali s teboj. Ti si s svojo besedo dal luč tistim, ki si jih poklical, razsvetlil z darom vere tudi nas. Ti si jih podpiral v težavah, pomagaj premagati težave tudi nam mladim današnjega dne. In če katerega izmed nas kličeš, naj tvoja ljubezen razžari ta poklic.“

Misijonarji na terenu se zave-dajo, da samo krščevati ni dovolj. Treba je prevzgojiti rod za rodom, da bo narod res krščanski. Najboljši dokaz je Južna Amerika, ali bolje Latinska Amerika, kjer živi 45% katoličanov. Torej skoraj polovica Cerkve je v Latinski Ameriki. In prav ta Cerkve je nenehno potrebna pomoči. Še danes! Po tolikih stoletjih! Kako naj danes pustimo Afriko ali Oceanijo? Iz nedoraslih mladih Cerkva bodo nastale sekte, katerih je že zdaj v Afriki šest tisoč. Neverjetno, če ne bi tega izpričal dolgoletni študij strokovnjaka za to vprašanje. Eno je krstiti, drugo je vzgojiti kristjana. In če gre za pokristjanjenje ne le celega naroda, ampak cele kulture, potem je to dolgotrajno delo, ki zahteva več in več delavcev. Teh pa je vsako leto manj.

Kriza milijonov je tu. Če gledamo problem „zdaj in tu“, potem ni „misijon“ v krizi, ampak Cerkve je v veliki stiski, ker nima apostolov.

Kdo nam jih bo dal?

Predvsem družine. Pa tudi vzgojni zavodi, katoliške šole, če niso le „katoliške“, verske — zlasti mladinske organizacije, katehizirani vzgojitelji. Cela skupnost. Ugotovitev, da v Severni Ameriki, kjer so poklici v porastu, tri četrtine duhovniških, redovniških in misijonskih poklicev dajejo molitvene skupine, da misliti. Ti mladi ljudje rastejo iz molitve, iz osebnega prizadevanja za krščansko življenje, iz globljega doživljanja evangelija. Če se organizacije zadovolje s športom in občasnimi kulturnimi prireditvami, izgubljajo pa se v plesu in nazadnje v mrtvilu, ni pričakovati apostolov. Mladina pričakuje več. In če ne najde, ostane prazna. Vedeti hoče, za kaj se žrtvuje.

Zato je važno, kakšen je duh v družini, v organizaciji, v šoli, v skupnosti, v kateri mladi ljudje živijo. Ne prilepljajmo misijonske etikete na prazen okvir, skušajmo samo globlje doumeti evangelij, tega pa ni mogoče brez meditativne molitve. Skušajmo prerasti vsako vezanost krščanstva na neevangeljske prvine — mi sami. Da bodo mladi v tem vzdušju zadihali tisto sproščeno življenje,

ki mu pravimo „veselo oznanilo“ — evangelij. Ko bodo doživeli iz-ziv, bodo tudi z odzivom našli re-šitev: kako je vredno darovati ce-lo življenje ali vsaj del življenja v službo Cerkvi. Mi pa bodimo — mislim zlasti na starše in njihovo navezanost na otroke — vsaj toliko velikodušni, kot so mladi, da jim v tem pomagamo, pa čeprav jih na neki način sebi od-tujimo, če je to sploh mogoče. Vse pripombe ob odločanju mladih:

pa tako mlad, pa tako daleč, pa v tako težko življenje — kaj bi še našteval, samo poslušajmo sami sebe! — dokazujejo, da bi tudi mi stari bili potrebni „zaiti v molitveno skupino“, da nas prevzame evangelij, bolje: Kristus sam. Po-tem bomo razumeli, da je žrtev otrok tudi naša žrtev. Povedano bolje: da je misijonska odločitev mladih naša sreča in naš krščan-ski ponos.

Franc Sodja CM

Molitveni namen za oktober in november

SPLOŠNI NAMEN ZA OKTOBER

**Da bi se med zaporniki širilo
premišljevanje svetega pisma.**

Moderna družba išče vedno nova sredstva, da bi kaznjencem po prestatnem zaporu pomagala k novemu, lepšemu življenju. Nekdaj so jih kaznovali zelo strogo, tudi mučili so jih. Danes ravnaajo z njimi veliko bolj človeško in z razumevanjem. Gre za to, da jih ozdravijo in usposobijo za normalne občane, ki ne bodo delali več kaznivih dejanj. Puščajo jih tudi na dopuste, da se od sobote do nedelje zvečer ali pa čez praznike vrnejo v svojo družino. V kaznilnice prihajajo prostovoljci, ki niso obsojeni, da s kaznjenci preživijo dan in jim medtem z besedo

in zgledom pomagajo na noge.

V Zahodnem svetu ima vsak kazensko poboljševalni dom tudi svojega duhovnika. Kaznilniški duhovniki so posebej za to delo šolani, morajo pa imeti tudi poklicno veselje za tako težko nalogo.

Prvo sredstvo v duhovnikovih rokah je sveto pismo. Skupaj z zaporniki ga bere, jim ga razlaga, jih navaja na premišljevanje. Mnogi so namreč postali kaznjenci, ker niso imeli razgleda na svoj višji namen in na velike življenjske resnice, ki jih daje vera. Tudi duhovnikom včasih pomagajo prostovoljci, ki se žrtvujejo in prihajajo v zapor, da olajšajo njegovo delo. Mnogim kaznjencem se odpre čisto nov

pogled na življenje in se vrnejo domov kot drugi ljudje.

Zgled iz nedavne preteklosti. Leto 1977. Kaznilniški duhovnik prihaja vsako sredo. Z njim pride še dva moža in tri žene. Zbere se 12 kaznjencev. Po sproščenem pozdravljanju zapojejo pesem. Nato duhovnik bere odlomek iz svetega pisma. Izbral je Jezusovo zgodbo o usmiljenem Samarijanu. Razlaga. Nato nekaj časa molče razmišljajo vsak zase. Potem glasno povedo svoje misli. Moža in žene, ki so prišli z duhovnikom, so bili razmeščeni med kaznjenci in pomagali.

Misli so se kar vsipale: Kako plemenit je bil ta Samarijan, kako sočuten, nesebičen, kaj vse je žrtvoval za neznanega tujca, kako to človeka osrečuje...

Med kaznjenci je bil tudi neki Rihard. Prvič je prišel, ogrnjen z dvema odejama, ker je bil mraz. Bil je nekoliko duševno prizadet, zato se je spočetka v kotu sobe samo jokal. Pregovorili so ga, da je sedel z drugimi v krog. Nasproti njemu je sedel kaznjenec, ki je drgetal od mraza, ker je imel samo hlače in majico brez rokavov. Sredi pogovora je Rihard nenadoma vstal, vzel eno od svojih odej in ogrnil tega prezeblega. Nato se je spet usedel.

Za nekaj hipov je nastala tišina, nato so mu zaploskali, mu čestitali. To ga je prevzelo. Po dolgih letih se je prvič v neki družbi čutil sprejetega. Od tedaj

je normalno sodeloval pri razgovoru.

To je ena od mnogih zgodb. Vsak kaznjenec doživlja zapor kot ponižanje, kot nekaj sovražnega, mračnega, kot zavrženost. Zato je važno, da se v tem času srečava s Kristusom, ki ga dviga. Odkriti mora nov svet moralne lepote, plemenitosti, dobrote, potem bo rešen.

Domači bi morali tistim, ki pridejo v zapor, poslati sv. evangelij.

MISIJONSKI NAMEN ZA OKTOBER

Da bi katehisti otrokom, mladini in odraslim vlivali misijonsko gorečnost.

Katehisti so osebe, ki jim je Cerkev poverila, da vernike poučujejo pot krščanske vere. Ne gre samo za teorijo vere, marveč za pot, za prakso, za življenje po veri. Gre za uvajanje v krščansko življenje.

Molili bomo za to, da bi katehisti znali vlit tistim, ki so jim poverjeni, misijonskega, apostolskega duha.

Na škofovski sinodi v Rimu l. 1977 je neki poljski škof rekel francoskemu: „Zdi se, da imate vi mnogo knjig, a malo katehistov; pri nas pa je obratno.“

V misijonskih krajih so neprecenljive vrednosti laični katehisti, ki so večinoma poročeni možje. Mnogi misijonarji priznajo,

Jesensko delo (L. Perko)

da ne bi znali tako lepo in preprosto razložiti evangelija, kakor ga razložijo ti katehisti. Ako jih vera prevzame, da ne delajo le za plačo, so pravi apostoli.

Poročajo iz Ekvadorja, za ceno kakšnih žrtev se sestre katehistinje približajo indijanskim plemenom, da jih osvoje za Kristusa. Škof iz Benaresa v Indiji poroča, da mora katehist dobro poznati hinduistični nauk, ako naj najde pravi slovar za oznanjevanje evangelija. S Slonokoščene obale piše misijonar p. Klavdij Gavar, da šola mnogo katehistov, toda nekateri z leti popuste, drugim gre bolj za denar, spet drugi si najdejo boljšo službo ali pa zapadejo mnogoženstvu. Tako jih velik del odpade, nekateri pa ostanejo idealni.

Dobro je, da začutimo težavo tega problema, ki nas morda ne žuli, čutijo ga pa drugi.

SPLOŠNI NAMEN ZA NOVEMBER

Da bi neporočenim moškim in ženskam posvečali več pozornosti in jim pomagali, da dobro izkoristijo svoje talente.

Neporočeni so tisti, ki se še niso poročili ali so se pa že poročili, pa niso več poročeni, kot so vdove, vdovci in ločeni. K tem lahko prištejemo tudi take poročene, ki se čutijo zapuščeni, osamljeni.

Število samskih v sodobni industrijski družbi raste. Ženska ima lahko svoj poklic in svoj zaslužek in zato ni prisiljena močiti se za vsako ceno zavoljo ljubelega kruhka. V ZDA je 30% neporočenih. V življenju družbe in države igrajo veliko vlogo.

Neporočenim je treba posvetiti več pozornosti. Treba jim je pokazati, da njihov položaj ni brezupen in da lahko veliko dobrega naredijo, ako izkoristijo svoje talente, naravne sposobnosti in izobrazbo.

Neporočeni lahko več časa žrtvuje drubi in tudi Cerkvi, ker ga ne veže skrb za družino.

Neporočen je tudi notranje manj razdeljen, kot že omenja sv. Pavel, skrbi ga ne trgajo od poklicnega dela.

Neporočen človek je bolj svoboden v povezavi z drugimi ljudmi, ker ga ne ovira morebitna ljubosumnost soproga, lahko se svobodno posveti drugim.

Cerkev je od nekdaj visoko ce-

nila samski stan Bogu posvečenih devic in vdov. Imele so posebno službo diakonis, stregle so bolnikom, skrbele za reveže in za božjo hišo.

Med take moramo šteti najprej Jezusovo mater Marijo, ki je bila v prvi Cerkvi vdova. Gotovo ni bila nadležna, godrnjava, ljubosumna, ni se pritoževala čez usodo, marveč je služila Gospodu, želela je biti koristna. Tiha, molčča, uslužna in molitvena.

Apostolat pa vedno zahteva oseben spolnjenjane. Človek mora pristno dajati, kar daje, a tega ne more, če si sam v duši ni prisvojil tistega, kar oznanja.

P. Lelotte je za svoj obširni apostolat našel pomočnika v osebi g. J. Bossuyta, ki je vodil njegovo dopisovanje in razpošiljal knjige. Po njegovi smrti je prevzel isto vlogo njegov brat. Dva moža, ki sta našla priložnost, da uporabita svoje skrite talente. In koliko je takih!

Treba pa je tudi videti nevarnosti samskega stanu: izživiljanje, uživaštvo, sebičnost, potratnost, draga potovanja in izleti kar naprej, svojeglavost, ki vodi na stara leta v osamljenost in zapuščenost.

Samski morajo gojiti socialne kreposti: prijaznost, uslužnost, dobroto srca. Blagor čistim v srcu: velja posebej za neporočene. Blagor tistim, ki strežejo, ker bodo za nagrado postreženi v božjem kraljestvu. Blagor tistim, ki imajo oko, uho, srce za najmanj-

še, ker bodo prejeli plačilo od samega Kristusa. „... vse to ste meni storili.“

Blagor samskim, ki najdejo v Jezusu svojega najboljšega, najbližjega prijatelja, ki z njim živijo, delajo in se veselijo, ker sproti prejemajo veliko plačilo — ljubezen. In blagor tistemu, kdor samskemu odpre vrata do Jezusa.

MISIJONSKI NAMEN ZA NOVEMBER

Za stalno misijonsko oblikovanje vernikov in duhovnikov v Latinski Ameriki.

Latinsko Ameriko imenujemo vso Ameriko južno od ZDA. Latinska je zato, ker govore v osmih državah špansko, v eni pa portugalsko, oba jezika pa izvirata iz latinskega. Te dežele imajo danes preko 300 milijonov prebivalcev in so 90% katoliške. Toda duhovnikov imajo malo več kot Francija, ki ima komaj 60 milijonov prebivalcev.

Škofje Latinske Amerike — združeni v CELAM (Svet škofov Latinske Amerike) — vzpodbujajo svoje vernike, naj poživijo svojo versko zavest in misijonsko gorečnost. Čas bi bil, da bi iz teh dežel začeli prihajati misijonarji v nerazvite dežele. Zaenkrat je pa tako, da morata Evropa in Amerika pošiljati v Južno Ameriko misijonarje, ker je domačih duhovnikov premalo. Zakaj je tako?

Misijonski kongres v Mehiki 1.

1977 si je postavil geslo: Zveličanje vseh ljudi — naloga za Mehiko! To geslo bi bilo treba razširiti: Zveličanje vseh ljudi — naloga vse Latinske Amerike, vseh 9 držav južno od ZDA!

Sv. oče Pavel VI. je na misijonsko nedeljo 1977 naglasil: „Ne le bodoče misijonarje, marveč vse duhovnike, redovnike, semeniščni-

ke in laike je treba misijonsko vzgajati.“

Ustanovili so posebno središče za misijonsko prebujanje Latinske Amerike pri velikem Marijinem svetišču v Mehiki, pri baziliki Naše Gospe Gvadalupske.

Naša naloga je, da to prizadevanje prebujajoče se Cerkve v Latinski Ameriki podpremo z molitvijo.

P. B.

Kaj je krščansko duhovno življenje?

Krščansko duhovno življenje je življenje iz darov Sv. Duha. Ko Drugi vatikanski zbor govori o vzvišenih nalogah božjega ljudstva Cerkve, poudarja, da bi moral vsak kristjan neprenehoma razvijati vse svoje dobre lastnosti in talente, in sicer v skladu s svojimi življenjskimi okoliščinami, vštevši zdravje in poklicno delo, in da bi se pri tem moral posluževati „darov“, ki jih je bil prejel od Sv. Duha“. (Listina „Apostolicam actuositatem“, po naše „Z ozirom na apostolsko delavnost“, pogl. 4.) Isti Zbor nam kliče v spomin, da je „od tam, kjer je Oče, Kristus poslal Sv. Duha, da po Njem zaživi Jezusovo odrešenje v človekovi notranjosti...“ (Ad gentes, 4. pogl.)

Kjer je življenje, je integracija, to je, razni deli, ki sestavljajo organizem, so tako skladno povezani med seboj, da s svojim zna-

čilnim delovanjem omogočajo funkcioniranje ali delovanje celote, čemur pravimo življenje. Tako lahko razlikujemo med osnovnimi darovi, omogočajo verovanje, upanje, in ljubezen „in ki jih Sv. Duh uresničuje v srcu vsakega uda Cerkve“ (Zgornja Ap. Act. 3), med izpolnjevalnimi darovi, ki jim pravimo v himni „Pridi, Sveti Duh“ „sveta sedmoriga darov“ (sacrum septenarium), kakor jih ima Cerkev navado naštevati v pripravi na sv. birmo, in med čisto posebnimi ali karizmatičnimi darovi, ki jih Sv. Duh deli „s suvereno svobodo... med vernike kateregakoli stanu, da so sposobni in pripravljeni za vse tiste raznolike naloge in podvige, ki pomagajo Cerkvi, da se obnavlja in izgrajuje...“ (12 poglavje drugovat. Lumen gentium.)

Koliko darov! A če pomislimo, kako bogato je v svoji raznoliko-

sti tkzv. naravno človeško življenje, ki ga do smrti nedeljivo sestavljata snovna in duhovna komponenta, tako da je človek resnična oseba, bomo za raznolikost darov Sv. Duha iz srca hvaležni. Nekoč jih bo Cerkev še bolj umevala in razlikovala — drugovat. „Dei verbum“ govori o postopoma globljem razumevanju božjega razodetja, in to prav pod vplivom darov Sv. Duha (pogl. 5) —, a že zdaj nam dajo slutiti važnost za resnično ali osebnostjo človeško življenje. Ne le da ne nasprotujejo tkzv. naravnim kakovostim in vrednotam; del so iste stvariteljske dobrote, „ki nas je vse ustvarila iz nedoumljive milostne ljubeznivosti... in se nam tako velikodušno daje, nenehoma daje.“ (Zg. omenjena Ad gentes 2.)

Nekje v svojem življenjepisu toži sv. Terezija Deteta Jezusa, da jo toliko učenih knjig o duhovnem življenju utruja, ker ji ga predstavljajo tako zelo komplicirano, da se ji zdi nekaj nedosegljivega. Drugi vatikanski zbor nam tudi v tej točki pomaga z ugotovitvijo, da vsebuje „presveta Evharistija celoten duhovni zaklad Cerkve, to je, samega Kristusa, Velikonočno Jagnje, Živi Kruh. Kristus nudi človeku življenje s svojim Mesom, katerega življenje je Sv. Duh in katerega oživljajoča moč izhaja iz istega Sv. Duha.“ (Listina „Presbyterorum ordinis“, 5. pogl.)

Kadarkoli se udeležim presvete

Daritve s prošnjo za življenje iz darov Sv. Duha, smo lahko prepričani o uslišanju, kakor je bil napovedal naš Gospod: „Ljudje so hudobni, a so zmožni dati svojim otrokom dobre stvari. Koliko bolj je pripravljen nebeški Oče dati Svetega Duha tistim, ki Ga zanj prosijo!“ (Lk 11, 13)

Naše potrebno, a svobodno sodelovanje z božjo radodarnostjo se bo razodevalo prav v tem, da bomo zaupno vedno znova prosili, vedoč, da je tako le gotovost, ne pa mera uslišanja zajamčena; a to, kar bomo v luči Sv. Duha spoznali, da smo prejeli z ozirom na rabo darov, to nas bo napolnilo z novim veseljem, da se nam nadaljnje čakanje na še večje milosti ne bo zdelo ne težavno ne nesmiselno ali prezahtevno. Tako bodo darovi postajali tudi resnično naša last, del naše biti, čeprav na tisti edinstveni način, ki je tako značilen za naše življenje v Kristusu.

Krščansko duhovno življenje je namreč življenje v Kristusu, a tako, da je življenje iz darov Sv. Duha, ki to življenje omogočajo in razvijajo, vsak po svoji značilnosti. Tako je človek tudi v svojem nadnaravno polnem življenju še bolj podoben neizmerno bogati Božji Besedi, Kristusu, „po katerem je Bog ustvaril vse, kar je v nebesih in na zemlji... po Njem in Zanj.“ (Kol 1, 16.)

Morda nam šele primerjava s tkzv. naravnim človeškim življenjem vzbudi čut za pravo vred-

nost krščanskega duhovnega življenja — opazamo namreč ljudi, ki se zdijo le na pol živi, in ljudi, ki se zaletavajo v naravo, kakor da bi ne hoteli priznati njenih zakonov; obe vrsti si po nepotrebnem večata križe in težave. Nekaj takega, ali pa še kaj bolj poraznega, se dogaja tudi na ravni našega krščanskega življenja, če se prav ne zavemo možnosti razvoja, ki nam ga darovi Sv. Duha, to je, le darovi Sv. Duha nudijo.

Pravimo mu „duhovno“ življenje, a v luči zgornje razlage lahko razumemo, da ne more in ne sme prezirati nobenih vrednot tega sveta, s katerimi tvori eno samo čudovito organično enoto, dokler je človek noče z zavestnim smrtnim grehom razbiti.

Nikdar ne bomo izčrpali bogastva, ki ga je naklonil Jezus, Učlovečeni Božji Sin. Morda nas je teh nekaj zgoščenih misli utrudilo — vrnimo se k edinstveni močrosti Jezusovih besed, ki na vi-

dez tako enostavno napovedujejo najbolj skrivnostne stvari. Npr. pri evangelistu Janezu v 17. poglavju, kjer Jezus opisuje — takorekoč mimogrede med svojo prošnjo — cilj celotnega krščanskega življenja, pa naj bo živeto za zidovi kontemplacije ali pa v sredi velemestnega trgovanja, v puščavi menihov ali pa za mizo kulturnega ustvarjalca: „Prosim Te, naj bodo vsi eno. O Oče, naj bodo v nama tako, kot si Ti v meni in jaz v Tebi... Rad bi, da bi bili pri meni tam, kjer sem jaz, in zrlí mojo slavo, ki jo imam od Tebe; saj si me ljubil, preden je bil svet ustvarjen. O pravični Oče, svet nima pojma o Tebi, ti pa vedo, da si me Ti poslal.“ (17: 21. 24. 25.)

Vemo, da je s tem vse povedano. Pesem — molitev „Pridi, Stvarnik Sveti Duh“ namreč končamo z besedami: „Ti si Ljubezen, ki Ju druží v eno.“

Vladimir Kos

Za Vse svete

V Kočevskem Rogu luči ni,
le mesec žalostno visi
nad grobom, veter joče vmes;
tam ni žalujk in ni cipres.

Nocoj, ko je vseh mrtvih dan,
nocoj, ko pada sneg droban,
ko božja njiva oživi,
tja v Rog zaprte so poti,
do tja ne peljejo stezé,
v samoto stopa le srce.

Tja romam v mraku, dragi brat,
da vzglavje pridem ti zrahljat
in drobno svečo v noč prižgat.
Na grob ti križ lesen vsadim,
zemljó za praznik pokropim,
da se boš laže odpočil,
ko veter jokal bo težkó
pod to novembrsko nebó
in sneg grobove bo prekril.

Marjan Jakoič

Vihar in šelestenje

(Odlomek iz knjige Romaina Massola Poslušnost Svetemu Duhu)

Potrebe našega časa

Človek je ustvarjen, da bi bil z vsem svojim bitjem deležen božjega življenja; njegovo srce je bilo ustvarjeno, da bi obseglo samega Boga.

Moderni svet, ki je tako močan in tako nemiren, pa se vprašuje; nagiba se k temu, da bi se rešil odvisnosti od Boga; hotel bi, da bi bil Bog nič in bi bil tako človek vse; prepojen z brezboštvom.

Moderni človek je navzven obrnjeno bitje, ki živi mnogo zunaj sebe in malo v sebi... Ni mogoče, da bi tudi mi ne bili pod tem vplivom, zavestno ali ne, zaradi današnjega mišljenja in okolja. Naša vera je v nevarnosti, da postane zaradi današnjega poganstva slabokrvna.

Po drugi plati pa je gotovo, da ima svet, danes kot včeraj, okus za to, kar je pristno, kar je resnično; lačen je Boga in čuti vročo žejo po absolutnem; čuti potrebo po tišini, v kateri umolkne zunanji hrup, potrebo po veri in molitvi, z eno besedo potrebo po svetosti in svetnikih.

Naša prefinjena in prenasičena kultura je izgubila smisel za neskončno in trpi zaradi tega; bolj in bolj je zunaj osi... Naša

doba je priča zmagoslavja znanosti, tehnike v čudovitih delih; meni da je bogata, in daje slovo Bogu, pa je zaradi pravičnega povračila stvari siromašna, žalostna in celo sužnja svojih zmag.

Navzočnost Sv. Duha v svetu

Naš rod je prav posebno zaznamovan s povratkom k smislu za Sv. Duha; z željo po resnici, z iskanjem absolutnega in pravičnosti, s smislom za lepoto.

Binkošti so dogodek, ki se nadaljuje. Sv. Duh ne bo zapustil zemlje do konca svoje zgodovine... Sv. Duh je na delu; njegovo delo na svetu je dinamično. Sv. pisimo ga primerja vetru, ki veje v nevihti, použivajočemu ognju, reki, ki vse preplavlja in oplaja... Vedno je tu, da bi obnovil obličje zemlje, da bi naredil iz nas nove ljudi.

Sv. Duh nikoli ne zapusti Cerkve, ki jo vedno vodi. On jo ohranja zvesto svojemu poslanstvu, kljub slabostim ljudi, ki jo sestavljajo.

Kristus je prišel, da bi vžgal na zemlji ogenj božje ljubezni: naloga Sv. Duha je, da sežge v njem duše; dal nam ga je, da nam olajša veliko človeško nalogo iskati Boga.

Sv. Duh neutrudno deluje v človeškem srcu; tudi v naših dneh je navzoč zdaj šepetaje zdaj kot vihar. Žal, da je naša vera v Sv. Duha le preveč nejasna in nestanovitna; Sv. Duh je v resnici nenani Gost, božji Neznanec... Preproste duše brez izobrazbe vedo včasih o njem več kot mnogi učenjaki, opremljeni s svetnimi diplomami.

Vernost ni običajni policijski pravilnik z ukazi in s prepovedmi, ampak je poziv k ljubezni v duhu in resnici, k nenehnemu preseganju samega sebe ob navdihovanju Sv. Duha. Zunanje reforme ne zadostujejo, Sv. Duh nas vabi k resnični spreobrnitvi in poglobitvi svojega duhovnega življenja.

Sv. Duh, resnični vodnik k svetosti

Sv. Duh nas kleše in vodi vse dogodke naše osebne zgodovine. Biti pod vodstvom Sv. Duha, v tem je vse kristjanovo življenje... To nikakor ni počitek, kjer se prepuščamo Bogu, da nas ljubi po svoje, in sprejemamo, da nas vse življenje priganja s svojo ljubeznijo, ki je vedno nenavadna.

Dinamičnost Sv. Duha je isto-

vetna v vseh kristjanih: poziv k svetosti se začenja pri krstu, ki polaga v dušo klico božjega življenja. Zato svetost ni nič drugega kot napredujoče prodiranje božjega življenja v človeka, ki je temu življenju v ljubezni odgovoril.

Ni človek tisti, ki išče Boga, ampak Bog išče človeka... Darovi postanejo duši najvišje pravilo delovanja, da se poslušno daje voditi Bogu tja, kamor jo želi povesti... Vsi verniki imajo v posesti darove, vendar ne vsi v enaki meri... Darovi pa morajo v nas imeti iste učinke kot apostoli; luč, moč in ljubezen.

Sv. Duh je svojimi darovi gibal krščanskega življenja, je vihar, ki pomete ves prah, in razmaja, kar je bilo otrplega; Sv. Duh je božji arhitekt naše svetosti.

Zavedajmo se njegove božje navzočnosti v sebi, zavedajmo neprecenljivega zaklada, ki ga imamo. Sv. Duh je v nas, da dvigne naše povprečno človeško telo do neslutelih višin. Dajmo se mu voditi, ne odrecimo mu ničesar; milosti, ki so nam namenjene, so veriga, ki jo morejo naše upiranje in naše nezvestobe pretrgati.

„Za tiste pa, ki so povzročili, da smo morali oditi po svetu, za vse, ki so nas preganjali, za vse, ki so pozabili na svojega Boga, prosimo, da najdejo pot resnice. Jaz sam nisem noben večer pozabil dati blagoslov tudi vsem svojim sovražnikom v domovini. Če imamo mi resnico in nas ona dviga, potem naj ta odpre pot tudi tistim, ki so v zmoti.“

Škof dr. Gregorij Rožman

Dr. Miha Krek

OB 10-letnici njegove smrti

Življenje slovenskih javnih delavcev — zlasti še političnih — je bilo vedno zelo težko. Mogočni zunanji sovražniki so se trudili, da bi zbrisali slovensko domovino in slovenski narod iz obličja sveta in da bi slovensko zemljo priključili svoji državi. Slovenski politični delavci so morali stalno stati na preži in se stalno boriti za najosnovnejše pravice slovenskega naroda. To težko delo so opravljali — da nevedemo samo nekaj imen — dr. Janez Bleiweis, dr. Ivan Šušteršič, dr. Evgen Lampe, dr. Janez Ev. Krek, prošt Andrej Kalan, dr. Anton Korošec, hr. Franc Kulovec, dr. Miha Krek in drugi. Dočim je bil nekaterim politikom poplačan njihov veliki trud s tem, da so doživeli osvoboditev slovenskega naroda izpod nemškega jarma (dr. Anton Korošec), pa dr. Mihi Kreku ni bilo dano, da bi doživel osvoboditev slovenske domovine izpod komunističnega jarma.

Kdor danes proučuje polpreteklo slovensko politično zgodovino, mora priznati, da ni stal noben slovenski politik pred tako izredno težkimi problemi, kot je stal dr. Krek. Po smrti dr. Antona Korošca (1940) in dr. Franca Kulovca (1941) je padlo na dr. Kreka

vse silno delo in vsa ogromna odgovornost za usodo slovenskega naroda. Z neverjetno silo se je noč in dan boril pri zahodnih zaveznikih za naše pravice in za razumevanje našega težkega položaja. Ko pa so kljub vsemu temu delu zaradi politične kratkovidnosti zahodnih zaveznikov zavladali v Sloveniji komunisti, se je dr. Krek vrgel z vso silo na reševanje domobrancev in beguncev. Poleg tega je vse do svoje smrti v številnih mednarodnih krogih delal na tem, da svet dobro spozna slovensko problematiko. Pri tem delu je omahnil, ne da bi mu bilo dano videti sadove tega ogromnega dela, ki ga je opravil za Slovence.

Življenjska pot

Dr. Miha Krek je bil rojen 28. septembra 1897 v Leskovici nad Škofjo Loko. Gimnazijo je obiskoval v škofovih zavodih v Št. Vidu, kjer je maturiral 28. junija 1918. Pravne študije je začel v Zagrebu, dokončal pa jih je na ljubljanski univerzi, kjer je pozneje 20. marca 1930 napravil še doktorat iz pravnih ved.

Že kot študent se je stalno udeleževal v dijaških, prosvetnih in

tudi gospodarskih organizacijah. Bil je predsednik Slovenskega katoliškega akademskega društva Danica, podpredsednik Slovenske dijaške zveze, tajnik zadruga Akademski dom itd.

Vse to Krekovo delo je bila neka priprava na njegovo glavno življenjsko delo — na politično delo, v katerega je posegel leta 1921 in kateremu je posvetil vse svoje življenje in mu ostal zvest do zadnjega diha. Dr. Kulovec, ki je kot glavni tajnik vodil delo Slovenske ljudske stranke (SLS) na Slovenskem, je kmalu opazil resno, temeljito in uspešno delo, ki ga je mladi dr. Krek opravljal na raznih področjih. Povabil ga je v tajništvo stranke, kjer je potem delal ob strani izkušene ga Fr. Gabrovška zlasti pri organiziranju stranke. Istočasno je postal tudi član uredništva Slovenca, kjer je ostal dve leti in se

je posvečal vprašanjem notranje politike. Že kmalu nato in sicer leta 1923 — star šele 26 let — je bil pritegnjen v načelstvo in v izvršni odbor SLS, kjer je deloval do svoje smrti.

Po poklicu je bil dr. Krek odvetnik. Po opravljeni sodni praksi je vstopil kot koncipient v odvetniške pisarne dr. Mohoriča, dr. Natlačena in dr. Žitka. Ko je postal samostojen odvetnik, je bila njegova advetniška pisarna v veliki meri tudi politična pisarna.

Posebej moramo omeniti še eno stran Krekovega javnega delovanja. Imel je veliko zanimanje za delavsko vprašanje. O socialnem vprašanju je govoril in predaval na mnogih delavskih sestankih in taborih. Na predlog delavskih organizacij je leta 1926 postal predsednik upravnega odbora Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani in član Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. — Ko se je v vodstvo Jugoslovanske strokovne zveze, ki je veljala za krščansko delavsko organizacijo, zajedel marksistični duh in je zaradi tega zavedno katoliško delavstvo ustanovilo novo delavsko organizacijo Zvezo združenih delavcev, je dr. Krek tej novi organizaciji nudil svojo moralno pomoč. Po njegovih zaslugi in z njegovim sodelovanjem so jugoslovanske vlade izdale razne zakone za zaščito in zavarovanje delavcev za onemoglost, starost, smrt in drugo. (Tudi v begunstvu je imel stalne sti-

ke z delavci-begunci, ki so se organizirali v Družabni pravdi in je v njihovo istoimensko glasilo napisal več pomembnih člankov.

Delo v domovini

Dr. Krek je delal doma na mnogih področjih, vendar je bilo njegov opoglativno delo posvečeno političnim vprašanjem.

Po smrti dr. Korošca in dr. Kulovca je postal osrednja politična osebnost med Slovenci, zastopnik slovenskega naroda v jugoslovanskih vladah in pri zahodnih zaveznikih vse do pogodbe, ki sta jo sklenila Šubašić in Tito.

Ko je bila SLS v dobi Živkovićeve šestojanuarske diktature uradno razpuščena, je postal član tajne strankine štrinajstorice, ki je stranko dalje podtalno vodila. Veliko in nevarno delo je padlo na njegova ramena, ko so bili poslani v konfinacijo vodilni slovenski politiki: dr. Korošec, dr. Natlačen in dr. Ogrizek. Tedaj je dr. Krek po naročilu dr. Korošca prevzel začasno vodstvo vsega političnega dela na Slovenskem in je to delo tudi odlično opravil.

Po umoru kralja Aleksandra v Marseillu so se politične razmere v Jugoslaviji močno spremenile. Slovenski politiki, ki so bili konfinirani, so bili oproščeni konfinacije in so se vrnili na svoje domove. Dr. Korošec je kmalu nato (24. junija 1935) postal notranji minister v jugoslovanski

vladi in je poklical dr. Kreka v Beograd, kjer je postal član vlade. Sodeloval je tudi v poznejših vladah.

Po smrti dr. Korošca je bil izvoljen za načelnika stranke dr. Franc Kulovec, ki pa je bil ubit ob nemškem bombnem napadu na Beograd. Po smrti dr. Kulovca pa je prevzel vodstvo SLS dr. Krek in ga obdržal do svoje prezigodnje smrti.

Delo v tujini

Po napadu Nemčije na Jugoslavijo je odšel dr. Krek z jugoslovansko vlado v emigracijo in je bil kot zastopnik Slovencev član vseh jugoslovanskih vlad v tujini do sklenitve že omenjene pogodbe med Šubašićem in Titom.

V tem času bivanja v tujini se je dr. Krek silno trudil, da bi dobili zahodni zavezniki pravilno sliko o razmerah v Sloveniji in da bi razumeli, zakaj so morali Slovenci z orožjem v roki nastopiti zoper komuniste, ki so vojno izrabili za komunistično revolucijo in pobijali svoje nasprotnike.

Ko je izvedel za izročitev domobrancev komunistom v Jugoslavijo, je osebno in pismeno rottil in prosil visoke zavezniške politične in vojaške osebnosti (maršala Alexandra) in tudi cerkvene kroge (papeža Pija XII. in kardinala), da naj zaščitijo življenje izročenih in da naj se preneha z izročanjem Slovencev komuni-

stom. Prosil je tudi za Hrvate in Srbe. Za rešitev domobrancev je bilo že prepozno, pač pa je dr. Krek uspel, da niso bili izročeni komunistom civilni begunci.

Silno delo je dr. Krek po končani svetovni vojni opravil pri reševanju begunskega vprašanja. Pisaril je na vse strani, prosil mnoge vlade, katerih države bi prihajale v poštev za naselitev slovenskih beguncev, da naj sprejmejo te ljudi. To njegovo vztrajno delo je imelo mnogo uspeha.

Leta 1947 se je dr. Krek preselil v Združene države Amerike, kjer se je nadaljevalo njegovo politično delo. Kot bivši član jugoslovanske vlade in kot znan protikomunist je imel dostop v najvišje ameriške politične kroge. Te zveze je uporabil, da je ameriški vladi in drugim visokim osebno-stim stalno dajal informacije o razmerah v Sloveniji in Jugoslaviji. Postal je vodilni član raznih mednarodnih organizacij, zlasti krščansko-demokratskih, in je po tej poti ponesel slovensko ime v ši-

roki svet. Še naprej je reševal begunsko vprašanje, iskal sredstva za prevoz beguncev čez morje in iskal je zanje poroke (sponzorje). Kot načelnik SLS je vodil strankino delo v tujini. Od leta 1946 dalje je bil tudi predsednik Narodnega odbora za Slovenijo na soglasno željo vseh treh tradicionalnih protikomunističnih slovenskih političnih strank (SLS, Slovenska demokratska stranka, Socialistična stranka). Obiskoval je Slovence po raznih kontinentih in državah, govoril na njihovih sestankih in zborovanjih in vlival pogum in optimizem v vrste slovenskih naseljencev.

Sredi dela je pred desetimi leti — dne 18. novembra 1969 — nenadoma odšel v večnost. Vsi Slovenci, posebno pa še slovenski begunci, smo temu velikemu možu dolžni veliko zahvalo za vse delo, ki ga je v najtežjih časih slovenske zgodovine opravil za slovenski narod in še posebej za nas begunce.

Rudolf Smersu

...do zadnjega bom trdil in učil, da je brezbožni komunizem največje zlo in najhujša nesreča za slovenski narod.

In ko že več govoriti ne bom mogel, se mi bo iz umirajočega srca še dvignila naslednja prošnja, tista, ki jo za svoj narod vsak dan ponavljam: Razsvetli, Gospod, zaslepljene, da spoznajo časno in večno nesrečo, v katero jih peha brezbožni komunizem, da se obrnejo in spreobrnejo. Privedi jih, Gospod, nazaj k resnici in v božje kraljestvo!

Škof dr. Gregorij Rožman
v pridigi na Miklavževo nedeljo, 1. dec. 1943

Ne vemo za čas dovršitve zemlje in človeštva; tudi način, kako bo vesoljstvo preoblikovano, nam je neznan. Podoba tega sveta, ki jo je skazil greh, sicer preide; toda poučeni smo, da Bog pripravlja novo bivališče in novo zemljo, na kateri prebiva pravičnost in katere blaženost bo izpolnila in prekosila vsa hrepeneja po miru, ki se porajajo v srcih ljudi. Tedaj bo smrt premagana in božji otroci bodo v Kristusu obujeni k življenju; kar je bilo vsejano v slabosti in minljivosti, si bo nadelo neminljivost. Ljubezen in njena dela bodo ostala, in vse stvarstvo, ki ga je Bog ustvaril zaradi človeka, bo rešeno suženjstva ničevosti.

Opomnjeni smo seveda, da človeku nič ne pomaga, če si ves svet pridobi, sam sebe pa pogubi. Vendar pa pričakovanje nove zemlje ne sme oslabiti, marveč spodbuditi vnemo za delo na tej zemlji, kjer raste tisto telo nove človeške družine, ki že more dati nekak obris novega sveta. Zato je ze-

meljski napredek treba sicer skrbno razlikovati od rasti Kristusovega kraljestva, vendar pa je ta napredek, kolikor more prispevati k boljši ureditvi človeške družbe, velikega pomena za božje kraljestvo.

Vrednote človekovega dostojanstva, bratskega občestva in svobode, vse te odlične sadove narave in našega truda, bomo namreč potem, ko smo jih v Gospodovem duhu in po Gospodovi zapovedi razvijali na zemlji, znova našli, toda očiščene vsakega madeža, presvetljene in preobražene. Zgodilo se bo to tedaj, ko bo Kristus izročil Očetu večno in vesoljno kraljestvo: kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravičnosti, ljubezni in miru. V skrivnosti je to kraljestvo navzoče že na tej zemlji; doseglo pa bo svojo dovršitev ob Gospodovem prihodu.

(Iz pastoralne Konstitucije Cerkve v sedanjem svetu 2. vaticanškega vesoljnega cerkvenega zбора — CS 39 —)

Eno nas družijo in veže: Slovenci smo in kristjani. V teh dveh točkah smo eno, ali nas je mnogo skupaj ali pa so le poedine družine in posamezniki. Bog nas je ustvaril Slovence in nas pri sv. krstu sprejel za svoje otroke in ude svoje Cerkve. To dvojje nam ostane. Ako bi kdo tudi skušal zatajiti svoj rod in odpasti od krščanske vere, ne more zbrisati znamenja krsta iz svoje duše in ne predrugati dejstva, da je rojen iz slovenske korenine.

Škof dr. Gregorij Rožman

ZA MLADINO

BODIMO SLOVENCİ V GOVORICI, V NAVADAH, V ZNAČAJU, V VSEM!

Želimo, da bi po končanem mladinskem dnevu lahko govorili o današnji nedelji kot o dnevu ljubezni, prijateljstva, medsebojnih spoznanj ter uspeha za nas vse. Razumljivo je, da je vsak posameznik vesel svojega osebnega uspeha. Tem bolj naj bi bil zato vesel svojega uspeha tudi krajevni odsek tako važnega dela slovenske skupnosti, kot so mladinske organizacije, kajti ta uspeh je končno tudi uspeh vseh Slovencev, ki živimo v svobodi. Kot pripomoček, da bi vsi skupaj lažje dosegli tako zaželeni uspeh pri tem mladinskem dnevu in pri vseh mladinskih prireditvah sploh, bi vam rad povedal nekaj misli.

Če prisluhnemo pogovoru naših staršev, bomo brez težav opazili, kako so soglasni v kritični presoji današnjih razmer in hvale prejšnjih časov. Zelo verjetno imajo prav, kajti tudi mi sami lahko vidimo, če le hočemo videti, da danes marsikaj res ni v redu ali kakor bi si želeli. Veliko

krat dejsvo vzamemo na znanje, kot da drugače ne more biti in da se pač moramo sprijazniti s tem, kar je in kakor je. In vendarle ne sme biti tako!

Misel nam hiti 30 let nazaj in se ustavlja pri pionirjih naših organizacij, pri tistih velikih idealistih, ki so bili kljub lastnim gospodarskim težavam ki jih imajo vsi novonaseljenci, zmožni, da so poleg lastnih domov skrbeli še za skupne domove in snovali organizacije, katerih sadove uživamo mi. Naša letošnja 30-letnica je prava prilika, da pregledamo svoje delo in uredimo svoje misli ter napravimo primerne načrte za bodočnost.

Živimo v državi, kjer je narodnostna asimilacija popolnoma prepuščena času in zavednosti posameznikov, ne ukazana ali kako namigovana, in vendarle: Kje smo? Kam gremo? Ali se vam ne zdi, da naš materinski jezik peša, in to po naši krivdi? Kar naravnost si priznajmo, da smo pre-

več razvajeni. Pomislimo sami, s kakšno težavo si koroški in primorski Slovenci ohranjajo svojo govorico. Zgodovina nas uči, da smo prišli v stik z Germani l. 743, torej pred več kot 1200 leti, in nas Nemci niso mogli narodnostno potujčiti, pač pa so nas gospodarsko izkoriščali in zavirali razvoj. Naši predniki so v trdi borbi ohranili svoj jezik skozi 1200 let, mi pa naj ga zdaj iz gole lagodnosti v nekaj letih opustimo in prepustimo pozabi?

Naši Domovi naj bi bili, naj bi ostali, kar in kakor so bili mišljeni: slovenski Domovi! Ne pa samo kakšni športni klubi, kjer se dobro in poceni je in še ceneje pleše. Če bi naša govorica kot medsebojna vez bila tako majhne važnosti, potem bi ne imeli dovoljenega in celó priporočenega bogoslužja v svojem jeziku! Če poudarjamo svojo narodnost, potrebo svoje govorice v vsem svojem medsebojnem občevanju, s tem nikogar ne napadamo, ampak le svoje branimo!

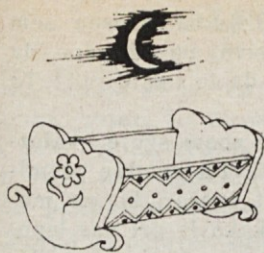
Omenil sem vam le zadevo jezika, toda če si želimo zagotoviti nadaljni obstoj slovenskih iz-

seljskih skupin po svetu, potrebujemo človeka, ki se čuti v celoti Slovenec: v jeziku, v navedah, v značaju, v vsem! Zato, dragi prijatelji, moramo biti boljši: ne smemo popustiti in se podvreči lagodnosti. Prav vi ste si izbrali za vaš današnji mladinski dan geslo: „Čim boljši bomo mi, tem boljši bo svet“. Zato bodimo res boljši! Naj vsak sam prenese nase pomen gesla, potem bo marsikateri od nas lahko ostalim za zgled. Bodimo pogumni! Proč, strahopetci, pesimisti in izdajalci naših ideoloških prepričanj, kajti ti so med nami kot gnilo jabolko v zaboju zdravega sadja! Starši: zahtevajte od vaših sinov in hčera spoštovanje do slovenstva in dosledno uporabo slovenskega jezika v družini in v slovenski družbi! Prav tako tudi učitelji in profesorji v šolah in tečajih! Hvaležne nam bodo vse naslednje generacije, kajti če ne mi, bodo pa gotovo one doživele trenutek, ko bo Slovenija zopet pripadala svobodnemu svetu!

Pavel Pleško, zvezni predsednik
SFZ, na Mladinskem dnevu
v Slomškovem domu

In jaz bi si želel, da bi Bog nam dal vsem toliko ljubezni, slovenske ljubezni pa krščanske ljubezni, da bi ta ljubezen bila najgloblja podlaga vsega našega dela. Potem bomo morebiti šli različna pota, na različne načine bomo skušali doseči isti cilj: rešitev in osvoboditev svojega naroda, ampak ljubezen nas bo družila in bo tista vez ostala, ki nas bo pri vseh razlikah mišljenja in načrtov močne naredila...

Škof dr. Gregorij Rožman

v družini

NEODDANA PISMA MATERI

Mama, nikoli ti še nisem rekel, da te imam rad. Tudi to pot ti ne bom. Pravzaprav bi na tale kos papirja to lahko zapisal, saj ga bom takoj potem raztrgal, da ja ne bo prišel komu v roke. Ne, tudi na papir ne morem tega zapisati. Sem pač tak. Menda smo bolj ali manj vsi moški taki, da nam ta beseda ne gre prek ustnic.

Pa ti lahko zaupam, da sva zadnje čase, ko si bila v bolnišnici, z atom ob večerih večkrat ugotovila, da je pravzaprav doma dolgčas, če tebe ni. Ne, lačna niswa bila, tudi pospravljala sva za silo, a je kljub temu nekaj manjkalo.

Tudi sicer se ti in jaz ne pogovoriva veliko, čeprav si ničesar ne skrivava. Lažje se pogovorim s tujim človekom kot s teboj. Pa niswa tega kriva ne ti ne jaz. Nekateri celó pravijo, da je to lahko znamenje velikega spoštovanja, velike ljubezni. Ne vem. Može. Ljudje smo različno ustvarjeni. Jaz sem tak.

Včasih premišljam, kako ti misliš o meni.

Da me imaš rada, no, o tem nisem nikdar podvomil. Da si name ponosna, kot je vsaka mama na svoje otroke ponosna, tudi to mi je precej jasno. Čeprav ne vem, če imaš ravno največ razlogov za ta svoj ponos. Na drugi strani pa spet mislim, da le nisem najslabši.

Vem, da bi bila bolj vesela, ko bi se več učil, ko bi znal stvari za seboj bolj pospraviti, ko bi ti bolj pomagal, ko bi... , ne vem, kaj še vse. A kaj hočemo: svetnikov je malo.

No, takole bom rekel: dobra mama si in vesel sem, da te imam.

Tomaž

Mama, za ta tvoj dan bi ti rada povedala, kako sem ti hvaležna za to, da si bila vedno moja prijateljica. Vse si mi pojasnila, kar sem te vprašala, in marsikakšno težko vprašanje si mi sama od sebe razložila.

Ti ne veš, kako me za to moje prijateljstvo s teboj moje sošolke zavidajo! Vanda mi tolikokrat toži, kako ji mama nič ne pove, kako

tudi ona njej ne more nič zaupati. Tuji sta si, kot da bi ne bili mati in hči.

Pa tudi za to se ti moram zahvaliti, da si vedno spoštovala mojo svobodo v vsem, kjer se ti je zdelo, da to smeš.

Vedno si mi pustila moj okus za oblačenje in nikdar me nisi silila k svojem okusu, čeprav vem, da se v tem čisto ne ujemava. Vem, da mi nisi mogla kupiti vedno vsega, kar bi jaz rada imela, a to ni bilo iz nasprotovanja meni ali celó iz zavisti, kot se tudi kje zgodi.

Tudi glede poklica me nisi nikoli silila. Tatjana mi pripoveduje v šoli, kako jo mama skoraj dan in noč nagovarja, naj postane zdravnica, sama si pa nič drugega ne želi, kot da bi bila dobra gospodinja. Koliko reva za to trpi!

Gotovo nisem idealna hčerka — sicer pa, kje pa je kakšna? — poleg tega sem prav v letih, o katerih vsi pravijo, da so težka — gotovo me razumeš, saj si šla sama skoznja — a mislim, da že postajam bolj odgovorna in da bo z menoj vsak dan lažje.

Vem, da me imaš rada, vem, da me razumeš, vem, da boš znala potrpeti z menoj tudi za čas do moje polne zrelosti.

Moja ljuba mama, tisoč poljubov za vso tvojo ljubezen!

Helena

Mama, jaz bi si šel z vsakomur v lase, kdor bi se hotel iz tebe

norčevati. Pa tudi ponosen sem nate. Ne zahtevaj pa od mene, da bi ti govoril, da te imam rad! To ni za moške!

Vem, da ne znam svoje hvaležnosti pokazati. Pa vendar premišljam večkrat zvečer, ko ne morem zaspati, kako je pri nas lepo.

Kljub vsemu sem ti za veliko stvari hvaležen.

Na primer za to, da hodiš v tovarno delat. Poleg vsega dela doma. Vem, da bi ti moral več pomagati, a kaj, ko me to toliko stane. Saj ne bo vedno tako, vem, da ne, a sedaj je tako. Upanja nad menoj ne smeva izgubiti ne ti ne jaz.

Pa to mi je tudi vseč, da me pred atom včasih braniš. Saj imam ata prav tako rad, nič ne rečem. A le mislim, da človeka ženska bolj razume kakor moški.

Ti sama najbolje veš, da nisem slab. Se pravi, malo slab je vsak človek. A jaz imam rad rože in živali in male otroke — in za takega človeka pravijo, da ni slab.

Vem, da bi se moral bolj učiti. Vem, da kracam kakor kokoš. Vem, da se rad lepo oblačim. Vem, da mi je televizija preveč vseč. A kaj hočem! V teh letih sem sam sebi najbolj v napoto. Kako ne bom potem drugim! Pa bo že boljše. Vem, da bo.

Sicer me imaš pa tudi ti rajši takšnega, kot sem, to dobro vem. Ali pa bi rajši imela gladko polizanega fantka, ki bi se vedno samo smehljal, ki bi vedno odgo-

Ko človek, ki je iztrgan iz domovine, ostari in ni več zmožen za delo, je nevarnost, da se za pre vase ter osamljen in zagrenjen pričakuje smrti.

Morda so ostareli izseljenci poseben problem, toda gotovo je tudi, da so ostareli člani družbe tisti sloj, za katerega se navadno najmanj zmenimo. Če merimo vrednost neke civilizacije po njenem odnosu do starih, potem se tudi naša 'zahodna-krščanska' civilizacija ne more posebno hvaliti.

Vse od preloma tisočletja sem smo vsepovsod iskali vrednote, ki so poudarjale osebno svobodo in neodvisnost posameznika. In ko smo jih drugo za drugo našli, smo jih tako povelicali, da smo pri tem zanemarili vsaj tako pomembne vrednote skupnega življenja, solidarnosti in občestva. Zlasti mlad človek si je nauk o neodvisnosti tako dobro apomnil, da je začel poglobljati prepad med seboj in starši.

Tisti sociologi, ki vidijo malo dlje, se čedalje bolj zavedajo, kako velikansko ceno plačuje za-

.....
varjal „ja, mamica!“, ki bi bil kakor punčka?

Predlagam, draga mama, da ostaneva prijatelja. Oba bova malo potrpeła, pa bo šlo, kajne?

Peter

hodni človek za pretirano poudarjanje individualizma in neodvisnosti. Cena je izolacija in osamljenost. In najhujšo ceno morajo plačevati prav stari ljudje.. Morda so danes prav oni najbolj osamljen rod, kar jih je kdaj živelo na zemlji.

Ko se postopomaboljšujejo življenjske razmere, se dviga tudi povprečna življenjska doba. V družbi je čedalje več starejših ljudi. In jutri jih bo še več. Življenjska doba se daljša, rojstev je manj, zato bo tudi med nami vedno več starejših. In na vsak način bo treba iskati nova pota za medčloveško sožitje, takšna pota, ki bodo vsakomur zagotavljala polno življenje samostojne osebnosti.

Napetosti med generacijami so vedno bile in najbrž bodo vedno tudi ostale. Gre za različne poglede, različen slog življenja, različno mišljenje. Toda če se trudimo, da bi spoštovali tudi ljudi različnega pokola, vere in prepričanja, ali ni prav tako nujno spoštovati starejšega človeka, pa čeprav misli drugače od nas? In narobe, seveda.

Simone de Beauvoir je v svoji raziskavi o starosti podala podala dokaj mračno sliko odnosov zahodne civilizacije do ostarelih. S starimi, pravi pisateljica, ravnamo dostikrat tako, kakor da niso ljudje. Mladi se pogosto norčujejo

iz njih, jih izrabljajo in ponižujejo. V naši zahodni družbi se človek starosti na tihem sramuje, starost ga spravlja v zadrego ali pa o njej sploh ne govori. In vendar je tudi starostna doba nekaj naravnega v življenju, podobno kot se zvrstijo v letu letni časi. In kot imajo pomlad, poletje, jesen in zima v naravi svoj smisel, ima tudi sleherna življenjska doba svoj smisel, svojo lepoto, svoja zadoščenja. Zato ni razloga, da bi se kdo zavoljo let predajal čmernosti in mračnosti.

V krščanstvu ni treba posebej iskati razlogov za spoštovanje starosti. Že v stari zavezi kar mrgoli

navodil o spoštovanju do sivih las. Da niti ne govorimo o Jezusovih prilikah in o zapovedi vseobsegajoče ljubezni. Ko bi jo resno jemali, bi bile te besede do cela nepotrebne.

Žal pa je tudi v krščanskih družinah starost pogosto zapostavljena, omalovaževana, zaničevana. Ali je to strah pred lastno starostjo? Morebiti. Vsekakor pa ni krščanski. Zaradi lastne lepe jeseni življenja in upanja v srečno večnost moramo že sedaj skrbeti; da nasmeš na nagubanih obrazih, ki jih srečujemo v našem vsakdanjem življenju, ne bo grenak, temveč miren, zadovoljen, ljubeč.

V SPOMIN RAJNIM RAMOŠKIM PEVKAM IN PEVCEV OB 30-LETNICI CERKVENEGA ZBORA

Bogu se zahvaljujemo za milost, da nam je dal 30 let peti pri slovenski sveti maši pod varstvom naše „Marije Pomagaj“. Ob tem jubileju hite naše misli na naš začetek, na slovensko službo božjo v farni cerkvi v Ramos Mejía in nato v Slomškovem domu. Vsem, ki so nas spremljali, pomagali in nam bili v oporo, naš pristrčni in iskreni „Bog plačaj!“

Prav posebno se spominjamo rajnega duhovnega vodja g. Janeza Kalana. Njegova preprosta, iskrena ljubezen do človeka je bila tista močna sila, ki je gradila in budila k vztrajnosti pri začetem delu. Deležni smo bili

njegove posebne naklonjenosti. Prošimo Boga, naj pri Njem uživa plačilo za vso bogato setev, obnem pa se mu priporočamo, naj prosi on za nas, da bi v Ramos Mejía še dolgo slovensko molili in peli.

V spominu obiščemo vse naše pokojne pevke in pevce, ki so več ali manj let z nami peli. Vsakokrat, ko smrt poseže v naše vrste, se z bolestjo poslavljamo od vsakega, saj vemo, da „prijat'lja več nazaj ne bo...“ Vsi, ki so odšli, so bili iskreni ljubitelji cerkvene pesmi. Pred nekaj meseci umrlj pevec je na dan svojega godu 19. marca, ko je bil že težko

Cerkveni zbor z organistom Gabrijelom Čamernikom

bolan in je le s težavo govoril, dejal: „Jaz sem vedno med vami in pojem. Še bom pel! Vedno bom med vami, če ne živ, pa mrtev, in bom z vami pel.“ Zahrbtna bolezen je razjedala njegovo zdravje. Hudo je trpel že celo leto, a na zadnji Božič je moral priti in je pel: „Sveta noč, blažena noč...“ Za Novo leto je bil zadnjikrat med nami. Močil si je ustnice in pel z nami: „Zvonovi, zvonite, le k Njemu vabite... o Jezus, ti sprejmi darove srca!“

In drugi pevec, ki je umrl leta 1977. Od daleč je prihajal v Ramos Mejía. Kako rad je prepeval na Cvetno nedeljo ali na praznik Kristusa Kralja: „Množice gredo s cvetjem in palmami Odre-

niku naproti...“ Tisto leto meseca maja je zadnjikrat prišel na naše skupno romanje v Luján k Mariji. Domov so ga odpeljali. Zdravniki so mu skušali rešiti življenje, a zaman. Posledice trdega življenja mladega vojaka so mu oslabile življenje v zrelih letih. Ni se bal smrti. Odšel je, končal je romanje.

Prazniki brez petja naših pesmi zanje niso bili prazniki. In Marijine pesmi! Kako globoko so bile zakoreninjene v srcih teh pevcev! Kako radi so prepevali: „O Gospa, o Mati moja...“

Predragi naši pevcii v večnosti! Ob našem jubileju pojte z nami zahvalo Bogu in Mariji: „Tebe, Boga, hvalimo...“ Prosite za nas,

da bi vztrajali v zvestobi naši pesmi, da bi našo slovensko cerkveno pesem cenila in ljubila tudi naša mladina. Prosite, naj nas lepota pesmi, ki nas je spremljala iz domovine preko taborišč čez ocean v tujino, v našo drugo domovino, druží v lepih, veselih in težkih trenutkih v pravo slovensko občestvo.

Za naš praznik, vi v onstrano-

sti in mi tu pred znamenjem križa v Slomškovem domu pojmo Jezusove besede: „Jaz sem Vstajenje in Življenje, kdor v me veruje, ne umrje vekomaj...“

Zborovodja, pevke in pevci cerkvenega zbora Ramos Mejía
(Umrli: Cestnik Jože, Čebulj Ivanka, Čop Avgust st., Fale Viktor, Galjot Ivan, Malavašič Pavel, Novak Cilka, Podgorelec Jože)

Jože Krivec

Izdani Bataljoni

POT V SVOBODO

Tretji teden je že mineval, a Janez je bil še vedno pri Lojzeto-vi materi. Počasi so se mu vračale moči, vodeni, plašni pogledi so dobivali svoj nekdanji blesk, na lica se mu je prikradel kdaj pa kdaj smehljaj človeka, ki je občutil, da se je znova rodil.

Otekli modrikasti madeži udarcev so splahneli, rane so se celile. Še nabrekla zapestja so precej splahnela; le tisti črnikasti kolobarji, ki so jih zarežale v meso in ponekod prav do kosti ostre žice, so še ostali. Bili so še boleči, če se jih je dotaknil.

Vse dni je moral preždeti na podstrešju in le šepetaje sta govorila. Šele pozno ponoči je oprezno stopil med drevje za hišo. Ljudje so živeli v strahu in nezaupanju.

„Odločena sem, da ti poiščem in pripeljem mamó!“ se mu je ponudila neko jutro.

„Kaka sreča bi bila zame! Pa tudi zanjó!“ se je razveselil Janez. „A rajši ne! Pomiril sem se in tudi zanjó bo boljše tako!“ je odvrnil.

„Zakaj ne?“

„Enkrat sem se rešil. Nočem se postavljati v nevarnost, če ni treba. Dobro veste, da ima vsako drevo svoje oči...“

„Da bi te vendar videla,“ je silila vanj.

„Žrtvujem to srečo za dobro dušam pobitih tovarišev. Jaz moram čim prej od tod. Ločitev bi pa bila za oba veliko težja.“

„Pripravljena sem storiti vse, kar je v moji moči!“

„Ne vem, s čim naj vam poplašam vso dobroto? Preveč ste že storili zame! Bil bi presrečen, ko bi vam bil mogel pripeljati Lojzeta!“

„Vdana sem v žalost, ki je padla name. Bilo je tako odločeno. Ti pa stori, kar se ti zdi prav.“

„Na pot bo treba. Tu ni mogoče več ostati. Oba sva v nevarnosti. Preveč po smrti diši.“

„Kam boš revež šel? In če jim spet padэш v roke? Ne bi počakal še kak teden pri meni?“

„Ne, mati! čutim, da moram naprej.“ Roko je položil na srce. „Boste videli, da bom srečno prešel mejo...“

„Kako hudo je to, če moraš na tuje, kakor bi ne bil tu doma!“

„Mati, vrnil se bom. Takrat, ko se mi ne bo treba skrivati. Ko

se bomo lahko vrnili vsi, ki so odšli. Saj je bila dolga procesija čez Ljubelj.“

„Bog vas spet pripelji, saj ste tu doma. Ta svet je od nas vseh!“ je zatrdila.

„To bi vas še enkrat prosil: ko bom že daleč od vas in ne bo več strahu zame, pojdite k moji mami in ji povejte, kako je bilo z mano in z drugimi. In da sem moral na pot. Nesite ji moj objem in oblubo, da se bom vrnil. Tudi moji ljubi Roziki povejte, naj me čaka...“

„Vse bom izpolnila, kakor si mi naročil.“

V zgodnjem poletnem jutru sta hitela po ozki poti med njivami. Šla sta po bližnici, daleč od hiš, proti notranjski strani.

Ko sta zadnjič obstala, ga je materinsko pokrižala.

„Da bi srečno našel pot v svobodo!“ mu je želela.

„Hvala, mati! Korajža je v meni,“ ji je zatrdil. „Če bo treba, si bom priboril prosto pot!“

„Previden bodi, Janez!“ je bila njena zadnja skrb.

Stisnil ji je desnico.

„S to roko sem oklepal Lojzeto-ve dlani, ko sva se poslavljal. Njegovo ljubezen vam izročam!“

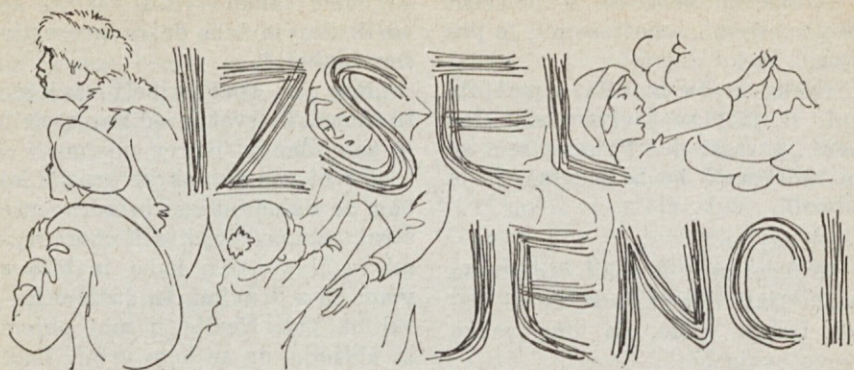
„Spremljala te bom, kakor bi bil on. Čuvaj se!“ je dahnila.

„Brez strahu, mati! Prevari ne nasedem več!“

Bil je poln čudne moči, ki ga je vabila na pot.

Z njim sta odhajala tožitelj in priča v svobodni svet...

Živa priča izdanih bataljonov. Glas živega iz mrtvega brezna!

Johan Bojer-Božo Vodušek

XI

Pristajni most, ki je vodil s fjordskega parnika na obalo, je bil samo ozka brv, in kadar je bilo morje nemirno, je bilo vsakomur težko priti prek njega. Stari mož je moral zelo nerad sprejeti pomoč nekega drugega potnika, ki je, loveč ravnotežje, šel pred njim in ga vodil za roko, dočim mu je fant sledil in ga držal za drugo.

Zdaj pa je stal na obali, z belimi lasmi in belo brado, lepo oblečen in z naočniki. Napravil je bil nekoliko korakov s svojo posebno drsajočo hojo. Vdihaval je ta vonj po morju, po morski travi in vlažnem pesku. To je bilo nekaj, kar je poznal in po čemer je bil hrepenel. Vsi so ga gledali. Nihče ga ni poznal.

Fant je imel mornarsko obleko s kratkimi hlačami. Bil je rdečeličen in plavolas, z nežnimi pote-

zami na obrazu in z očmi, velikimi od začudenja nad vsem tem, kar je bil doživel na vožnji in kar je doživljal zdaj.

To so bile povesti starega očeta, spremenjene v živo resničnost. Vse to, kar je bil slišal o sinjih fjordih in gorah, o gozdnatih bregovih, čolnih, jadronicah, trumah morskih ptic — vse to je zdaj videl pred seboj. Ni se mu sanjalo. Bila je resnica. Bil je domači kraj starega očeta.

„Morten — ali si tukaj?“

„Da, kovček je že naložen. Tukaj je voz iz Boarding-house.“

„Pension se mu pravi norveško.“

Šele ko sta sedela v vozu, se je starec zavedel, da ni imel zdaj nikogar v tem kraju, ki bi ga mogel obiskati. Bil je tujec. O Kvidalu ni vedel ničesar. Ali so stara poslopja še stala ali so bila podrtá? Šele zdaj se je vprašal,

kaj pravzaprav išče tukaj, ko niti vidi ne.

O pač, kljub temu je videl. Deloma so bili spomini, deloma je bil mali Morten, ki je gledal zanj. In zdaj se je sklonil k fantu in mu rekel, tako tiho, da voznik ni mogel slišati:

„Ali že vidiš belo hišo na bregu, porastlem s smrekami, z rdečimi gospodarskimi poslopji v ozadju?“

„Da, stari oče. Kmalu se bomo pripeljali tja. In posestvo je prav táko kakor Skaret zunaj v preriji.“

„To je Lindegaard, Morten. Kal Skaret je marsikak dan tam delal kot kočar.“

Fantu so se oči vse bolj širile. Starec je pokazal na desno.

„Ali pa vidiš tam daleč pod skalami, na levo od velike ceste, nekaj sivih hiš? Za skednjem mora biti majhen gozd.“

Fant je gledal in gledal. „Da, stari oče. Ampak hiše so zdaj prepleskane. Rdeče so. Ne vidim nobenih sivih.“

„Da, da, potem so jih pač popravili. To pa je Kalov dom. In tam so otroci marsikdaj prezebali in stradali.“

V penziju sta stari in mali Morten dobila skupno sobo. Eno okno je moralo biti tudi ponoči odprto. Bilo je sredi poletja. Starec je vedel, da so bile zdaj noči svetle kakor dan in ni se naveličal ležati in poslušati valove, ki so neutrudno šumeli in pljuskali ob obalo. Kmalu po polnoči je

spet vzšlo sonce. Začutil je, kako je sobo napolnila rdeča luč, zastori so frfotali v lahnem vetru, ki je prinašal s seboj vonj po morju in katranu. Zaslišal je hrup morskih ptičev in spoznal posamezne glasove. Gotovo so sedeli na kaki pečini zunaj ob fjordu in pozdravljali vzhajajoče sonce: morske srake s svojimi rdečimi nogami, priba s čopom na tilniku, beli in modri galebi, gage, rjava samica in črnopegasti samec — kdo bi mogel spati? Saj si moral prisluškovati temu čudovito veselemu zboru, ki je bučal jutru nasproti.

Precej dolgo je trajalo, preden so drugi gostje pri mizi spoznali, kako je bilo z njegovimi očmi, zakaj gibal se je tako spretno, zajemal iz posod in si zavezoval prtič pod brado, kakor bi bili prsti videli. Ali včasih je vendarle vprašal fanta, če se ni bil umazal, in je segel kdaj pa kdaj po ovratnici, da bi se prepričal, če je vse v redu.

Slišal je stare in mlade glasove okrog sebe, večidel so bili pač ljudje iz mesta, in nekateri so rekli, da so v časnikih brali o njem. Znan Amerikanec na obisku v domovini. Ali na vsa vprašanja o Ameriki je le kratko odgovarjal. Ali je tamkaj mnogo norveških občin? O da, približno štiri tisoč. In župnikov? Ne tako malo. Približno tri tisoč norveško luteranskih. Ki pridigajo norveško? O, ne, ne zmeraj. In visoke šole? Da, visokih šol imamo precej. Za-

kaj je Amerika prav za prav tako obogatela? Nasmehnil se je in malo počakal z odgovorom: Zato, ker smo bili mi, ki smo prišli tja, revni. Opirati smo se morali sami nase.

Ne, veliko rajši je neprestano in neprestano izpraševal. Ljudje so se čudili, kako dobro je poznal domačo politiko. Bilo je, kakor bi bil ves čas sedel tam zunaj in strmел prek morja. In kako gre tukaj v občini? Ali so zgradili novo cesto na drugi strani jezera, o kateri so toliko govorili ob njegovem času? Ah, tako, s tem se zdaj peča neki odbor? Spet se je nasmehnil.

No da, tempo je nekoliko različen tamkaj in tukaj v starem svetu. Ko bi jim zdaj pripovedoval, da je videl tamkaj, kako so mesta zrastla v nekoliko tednih, da je bila plinarna v Nidarosu dogotovljena, preden je kdo še prav vedel, da bo prišla. Da je razvoj od kamnite dobe pa do stoletja motorjev, za katerega je Evropa potrebovala nekaj tisoč let, pretekel dakotski farmar v eni sami življenjski dobi. Rekli bi mu, da se baha. Prav. Molčal je o tem in spet in spet izpraševal, kako je tukaj.

Tako, tako. V tukajšnjem kraju je vse manj in manj ljudi? Mladina se izseljuje in stari umirajo. Gorska posestva se izpreminjajo v planine in nekdanje planine so zapuščene. Hm. Sklonil je glavo in vzdihnil. Vedel je, da se je valil izseljenski val dalje in da-

lje na zahod. Zdaj je bila preri-ja obdelana, zdaj je pot držala do Tihega oceana, prav do Alaske. Da, da, o tem ne more soditi.

Ljudje iz okraja so prihajali k njemu in ga izpraševali o znanjih. Da, da, kar vprašajte. Ali se spominja Ane z Ramsöya in Pera Fölla? Kako se godi otrokom? Da, da, še dovolj dobro. Najstarejši, Izak, je profesor prava na vseučilišču v Madisonu. Sin številka dve obdeluje farmo po svojem očetu. — In otroci polkovnikove hčerke, ki jo je popihala s hlapcem? Moral je pomisliti. Da, ti — nekateri so farmarji. Najstarejši sin je lesni trgovec v Chicagu. Naj kar izprašujejo in izprašujejo. Žalostno je bilo le to, da nihče njegovih znancev ni prišel k njemu. Bili so mrtvi.

Ali po nečem si ni upal vprašati: po Kvidalu. Ali se je bal izvedeti kaj žalostnega? Dokler ga ni lastnik penzija nekega dne vprašal, ali ne namerava tjakaj.

O da, seveda namerava.

Da, morebiti ve, da je zdaj posestvo izpremenjeno v planino. Zadnja dva lastnika sta se le s težavo preživljala tamkaj. In tako se je dogodilo, da je neko veliko posestvo kupilo malo kmetijo in pošiljalo čez poletje tjakaj krave na pašo.

Starec je sklonil glavo, kakor bi ga bil kdo udaril.

Mali Morten in on sta hodila v sončni toploti ob obali. Stari oče

je obstal: „Čuj, ali vidiš kako ženo v bližini?“

„Ne, ne, nikogar ni tukaj.“

„In ali ni tukaj pesek lep? Kajne, da ni nobenega kamenja?“

„Ne, stari oče. Tukaj je čudovito lep, svetlosiv pesek, kakor daleč se vidi.“

Deček se je prestrašil, ko se je starec pričel nenadoma slačiti. In potem je stal nag v soncu in tipal z nogami predse in stopal proti morju. Zabredel je v vodo, dalje, vse dalje, se vrgel na glavo v valove in izginil. Fant je pričel kričati. „Stari oče, stari oče!“ Tedaj se je bela glava spet pokazala, starec je pihal in hrkal in se smejal: „Ne kriči, fant. Saj se vendar smem še enkrat v življenju kopati v slani vodi.“

Potem ju je nekega večera peljal hlapec v čolnu ven na morje, na ribji lov. Kakšno veselje za fanta, ko je nad čolnom vreščala jata galebov in je stari oče držal trnek in potegnil iz vode ribo, kakor bi bil še zmeraj pravi ribič. To je bilo nekaj za malega Mortena, o čemer bo lahko pripovedoval, ko se bo vrnil v prerijsko.

Končno pa je prišel dan, ko sta se peljala gori na Kvidal.

Zdaj ni bilo tam nikogar, ki bi ga čakal. In kljub temu — zdelo se mu je, kakor bi se peljal domov.

Zaslišal je znano šumenje Kvidalskega slapu. In začutil je, kako so ga griči, gozdovi, bregovi in travniki pričeli klicati. Ti si naš. Mi smo ti, in ti si mi.

Toliko da ni vprašal fanta, ali

so poslopja siva ali prepleskana. Ali ne — bolje je, da ne ve ničesar o teh stvareh.

Na dvorišču pa začuti vonj stare orjaške jerebike, ki stoji od nekdaj tamkaj. In odslej ne potrebuje več nikake pomoči. S trdnimi koraki gre proti veži, kljuka mu leže tako znano v roko, odpre in vstopi. Objame ga isti vonj po materi in domu kakor nekoč. „Dober dan.“

Tam stoji dekle in mede maslo. Ponudi mu, naj sede. Ampak zakaj ne pride mati iz kamre?

Nekaj časa sedi z zaprtimi očmi, se potaplja v spomine, vdiha — ta čudoviti vonj, ki ga tuji lastniki niso mogli pregnati.

In tamkaj ob oknu je sedela v svojih zadnjih dneh mati — kakor je pripovedovala Metta — in je za vsakega svojih otrok, ki so odšli od nje tako daleč, tako daleč po svetu, izbrala po eno zvezdo na zahodnem nebu. In bržkone je tako dolgo gledala v zvezde, dokler se ni vdala v to, da je bilo vse tako, kakor je bilo.

Ali spet mora venkaj. Kar pušči me, Morten — ali misliš, da se ne spoznam tukaj?

S trdnimi koraki gre proti stranskim poslopjem, zavije okrog skednjeve, tipa predse. „Brusni kamen — ah, kaj si tudi ti odšel k očetom?“

Potem jo je ubral po neki stezi in fant je moral iti z njim. Starec je šel pred njim z isto drsajočo hojo, bilo je, kakor bi noge

videle. In tedaj se je ustavil in pokazal: „Ali vidiš onile breg na drugi strani potoka?“

„Da, stari oče.“

„Ali so tam njive in travniki?“

„Ne, tam je samo gozd.“

„Hm.“

Čez nekaj časa sedi na neki skali zadaj za hišami. Ve: globoko pod bregovi leži jezero, zdi se mu, da vidi s snegom pokrite vrhove onstran velikega fjorda na zahodu in sinje gore na severu. Z roko seže po grmu, si utrga polno dlan listja in ga poduha. Spominja se nekega sinjega pomladnega večera, s kresovi krog in krog na vrhovih, nekega čolna na jezeru z dvema mladima dekletoma, Bergitto in Ano. Čas beži.

Mali Morten stoji nekoliko nižje in gleda k staremu očetu. Glava z belimi lasmi in brado se ostro riše na nebu. Ne upa si ga ogorčiti. Čakati mora in čakati, dokler starec ne preneha s tem.

Ponoči pa leži veliki Morten ob odprtem oknu in premišlja o svoji usodi. Tam zunaj teko in pojo valovi, se umikajo in spet zagahnajo v breg, naprej in nazaj, v neprestanem nemiru. Spomni se onega krojača, ki se je sedemkrat vrnil domov in moral zmeraj spet nazaj, sreča je bila zmeraj na dru-

gi strani oceana. In tako je z mnogimi.

Naj se mladi ljudje navdušujejo danes za domovino — jutri bodo šli svoja pota. In naj tam prek morja še tako obogatijo — neprestano jih bo mučilo domotožje.

Vrni se, in spet moraš v svet, odpotuj, in spet hrepeniš nazaj. Kjerkoli si, boš slišal klic domače pokrajine, vabljeni klic vile iz globokih gora. Zunaj v svetu imaš domovino in tukaj imaš domovino, v resnici pa si tujec tukaj in tam, tvoje pravo življenje je hrepenenje po tem, kar je daleč. Tvoja duša je kakor val, zmeraj nemirna, neprestano na poti.

Ali se mu že ne toži po veliki farmi Kvidal, kjer ima v bližini sestre in brate in otroke? Ali ga ne čaka Bergitta tamkaj na pokopališču? Zdaj pa se kmalu vrne. On in mali Morten se bosta morala pač jutri pripraviti na pot.

Spi in sanja. Ali je to pesem, ki se mu je končno posrečila? Vidi ženo, obdano od jutranje zarje, kako stopa prek sveta in seje, seje žito, ki bi ga potrebovala za svojo lastno zemljo. Da, ali je žito? Ne, to so ljudje, mladi ljudje. In zdaj ve, kdo je ta žena.

(K o n e c)

Izseljenci, ne pozabite svoje domovine, družine, Cerkve! Morali ste po svetu, vendar ne pozabite: povsod nosite s seboj veliko duhovno dediščino! Skrbite, da ne boste duhovno obubožali, ko ste se gmotno oskrbeli!

Janez Pavel II. na Poljskem

MED NAMI V ARGENTINI

Romanje mladih od Brezij do Kočevja

Ko je vsa slovenska skupnost v Argentini opravljala „zadostilno tridnevniko“, je spremljala v molitvi skupino naših fantov in deklet, ki je medtem z istim namenom romala peš iz Brezij do Kočevja.

Mladi romarji so hodili tri dni v zadoščevanje za grehe, ki so se in se še gode v našem narodu, s prošnjo k Mariji, Kraljici Slovencev, za njegovo spreobrnjenje od pogubnega materializma in za ohranitev v težkih časih. Na cilju so pustili križe, katere so nosili s seboj, v spomin na vse žrtve komunizma, ki trohne širrom slovenske zemlje. Vsak križ ima vrezano ime kreposti, ki jo nosilec, v imenu slovenske mladine v svetu, poklanja v spomin mučencev v zavešti, da je „krepost živih — pravica rajnih.“ To geslo je spremljalo romarje na vsej božji poti.

Romanje v Lourdes

Letošnje romanje v Lourdes v nedeljo 19. avgusta, ki se ga je udeležilo okrog 2 tisoč rojakov, je bilo pod geslom zadoščevanja za grehe našega naroda in prošnje za stanovitnost v veri oziroma spreobrnjenja. Ob 15.30 se je začela pobožnost pred lurško votlino. Po pesmi, 2 desetkah rožnega venca in petih litanijah se je vila procesija v gornjo

cerkev, kjer je msgr. Orehar ob so-maševanju dr. Alojzija Starca in Ladislava Lenčka daroval romarsko mašo. 7 duhovnikov je spovedovalo, 6 pa delilo sv. obhajilo.

Msgr. Anton Orehar je v pridigi med sv. mašo govoril o potrebi skupnosti za versko življenje in nujnih sredstvih našega zveličanja. Med drugim je dejal: Starši, z dobroto in skrbjo varujte povezanost vaših družin, katere edine vam bodo ohranile otroke. Ljubezen naj jih naveže na vas, jim odpre govor, da se vam bodo zaupali in vas poslušali, vi pa se jim posvetite. Otroci so vaš največji zaklad. Otroci, odprite se staršem v vseh težavah, spoštujte njih besedo, jo sprejmite in izpolnite v dobro sebi in tistim, ki bodo iz vas zrasi v nov rod...

Razširjena družina pa je naša skupnost. Velika dobrota je to. Vcep-lja in ohranja nam versko zvestobo, moralno zdravje in tudi kulturno bogastvo ter ljubezen do rodnega jezika... Kje bi bili, če ne bi imeli slovenske službe božje, naših listov in revij, naših šol in organizacij?...

Skrbimo v vsej svobodi za udeležbo pri slovenskih mašah in naših prireditvah, za vzdrževanje in branje naših listov. Škoda bi bilo, če bi to izgubili, ker bi nam bil s tem odvzet oporni kamen za naš obstanek.

Osnovna skrb pa nam bodi versko življenje. Osebna in družinska

molitev, redna nedeljska maša in prejemanje zakramentov. Skrbimo za bolnike, za njihovo duhovno in telesno življenje. Kakor bomo ravnali z njimi, tako bodo drugi ravnali z nami.

Dan Zveze slovenskih mater in žena

Zveza slovenskih mater in žena, ki ji predseduje ga. Pavlina Dobovškova, je praznovala svoj dan v soboto 1. septembra. V gornji dvorani Slovenske hiše je bilo najprej odprtje razstave slik s cvetnimi motivi ge. Terezije Voršič. V cerkvi Marije Pomagaj je msgr. Orehar daroval sv. mašo, med katero je govoril o nalogah naših mater in žena. Po maši je bila prireditev v veliki dvorani. Program je pripravila ga. Iva Vivod pod geslom „Za četrti in peti rod“: projekcijo barvnih diapozitivov Gasparijevih slik z otroškimi motivi, nastop otroškega zbora iz Slovenske vasi (ga. Zdenka Jan), recitacijo različnih pesmi (ga. Pavči Eiletz, Stanke in Janez Jerebič), govor ge. Vivod, skioptični prikaz slovenskih šol v Argentini. Po vmesnem prigrizku je bila potem večerja.

Politični tečaj

SLS-SKD (Slovenska ljudska stranka - Slovenska krščanska demokracija) je organizirala v Slovenski hiši tečaj za izčiščenje političnih pojmov. Tečaj je bil od 24. do 28. septembra ob 20. Predavanja so bila naslednja: dr. Marko Kremžar: Pla-

ton, Aristotel, Macchiavelli in politika; Jožef Košiček: Slovenska narodna politika od 1848; Milan Magister: Apolitičnost totalitarizmov; dr. Milan Komar: Krščanski realizem in politika ravnovesja med subjektivizmom in objektivizmom; Miloš Stare: Slovenska politična emigracija — posledica svetovno nazorskih odločitev. Po predavanjih je bila debata.

II. in III. kulturni večer SKA

II. kulturni večer SKA 18. avgusta) je bil posvečen 100-letnici pesnika Murna. O pesniku je govoril France Papež, njegove pesmi pa so recitirali Pavči Eiletz, Janika Pezdirc, Stanke Jerebič in Lojze Rezelj. Na III. večeru pa je predaval dr. Mirko Gogala „Od Medellina do Puebla“.

Meddobje XVII/1

Izšla je 1. številka XVII. letnika revije Meddobje. Številka vsebuje naslednje prispevke: Uvodnik: France Papež: Si vinieras. Poezija in proza: Vladimir Kos: Pesmi, Za majsko kartoteko; Papež: Borovci; Jože Cukale: Dve pesmi. Razprave: Vinko Brumen: Filozofski premišljaji; Vinko Beličič: „Jaz sem topol samujoč“; Tine Debeljak: Juljus Slowacki. Prevodi: Tine Debeljak: Oda na slovanskega papeža; Karel Rakovec: Posneti soneti II. Kritike: F. Papež: Karel Mauser in France Balantič; K. Rakovec: Boris Pahor, Spopad s pomladjo. Zapisi: Janez

Grum: Ob 35. obletnici kočevske izjave duhovnikov in bogoslovcev. Umetniška priloga: Božidar Ted Kramolc: Pasteli.

Obletnica Hladnikovega doma

V nedeljo 29. julija je slovenska skupnost v Slovenski vasi praznovala obletnico blagoslovitve Hladnikovega doma. Praznovanje se je pričelo s sv. mašo, ki jo je daroval msgr. Anton Orehar; po maši je bilo skupno kosilo; popoldanski program je zajel besede Henrika Kunca, pozdrav predsednika društva Slovenska vas Andreja Goljevščka, pevske nastop šolske mladine in dekliškega zbora Zarja (ga. Zdenka Jan), prikaz Slovenske vasi z diapozitivi ob besedi in pesmi, 2 folklorna plesa, govor prof. Tineta Vivoda, nastop mešanega zbora in instrumentalnega kvinteta.

Pevsko-glasbeni festival

V dvorani Slovenske hiše je bil v soboto 18. avgusta v organizaciji zveznih odborov mladinskih organizacij SDO in SFZ X. pevsko-glasbeni festival. V 1. delu so nastopili Dekliški zbor Gallus pod vodstvom ge. Anke Savelli-Gaser, pri klavirju prof. Mirjam Klemenc; Andrej Jan, klavir; Dekliški oktet „Slovenska vas“ pod vodstvom Ivana Meleta, nekatere pesmi s spremljavo harmonik (Čampa, Iglič, Gorše); v 2. delu pa instrumentalna skupina: Anica Arnsšek (piščal), Marjan Loboda (baterija), Milan Magister (kitara) in

Andrej Kocmur (bas); sestre Mirjam, Magda, Marta in Helena Klemenc (piščali in klavir); Dekliški zbor Zarja (ga. Zdenka Jan); Damijana Andrejak (klavir) in „Mladinski zbor San Justo“ (Andrej Selan). Sceno je oskrbel Marko Jerman, za luči in spremno glasbo je skrbel Janez Jereb, uvodne besede je spregovoril predsednik SFZ Pavel Pleško, program pa sta povezovala Snežna Bagatelj in Janez Jerebič.

Slovenske maše

Poleg rednih dosedanjih maš s slovenskih verskih središčih (slovenska cerkev Marije Pomagaj v Slovenski hiši, cerkev Marije Kraljice v Slovenski vasi, stolnica v San Justu, zavod Srca Jezusovega v San Martinu, Slomškov dom v Ramos Mejiji, Pristava v Castelarju, enkrat na mesec v Slovenskem domu v Berazateguiju in v cerkvi sv. Rafaela v Devoto) je zadnje mesece enkrat na mesec slovenska maša tudi v Temperleyu (San José), v San Miguelu, v zavetišču škofa Rožmana in na Ezeizi, v Transradiu in v Hurlinghamu. V Slovenskem domu v Carapachayu je sedaj tudi vsako nedeljo; doslej je bila enkrat ali dvakrat na mesec.

„Vseslovenski dan otroka“

V nedeljo 5. avgusta je bil na Pristavi „Vseslovenski dan otroka“. Začel se je s sv. mašo msgr. Oreharskega. Po skupnem kosilu se je začel ob 4 otroški program „Veselo meste-

ce“, ki sta ga pripravila prof. Tine Vivod in prof. Franci Sušnik s pomočniki. Vrstile so se igre z balončki, z žogo, tekme v tekanju, hoji v vrečah, skakanju in druge. Zatem so zakurili kres in ob njem peli. Prireditelj je bila pod okriljem ZS in v izvedbi Pristave.

„Praprotno seme“

V Našem domu v San Justu je v nedeljo 12. avgusta bila krstna uprizoritev igre v 3 dejanjih Maksa Osojnika „Praprotno seme“. Avtorja je predstavil občinstvu Joža Vombergar. Pevske vložke je uglasbil Gabrijel Čamernik, sceno je izdelal Tone Oblak, plese je učila Katica Cukjati, petje Anica Mehle, igralo je 45 šolarjev in odraslih, režiral pa je Frido Beznik.

5 šaljivih enodejank

„Slovensko gledališče Buenos Aires“ je v soboto 15. septembra uprizorilo na odru Slovenske hiše 5 izvirnih šaljivk enodejank: „Kurnike“ (iz taborišča) in „Gringa“ Marjana Willemparta, „Uredniške težave“ in „Pred postajo“ Jožeta Vombergarja in „Krčmo pri lepi Urški“ dr. Tineta Debeljaka. Vsa dela je režiral Maks Borštnik, ki je tudi igral, drugi igralci pa so bili Martin Jerman, Kristina Jereb, Damjana Andrejak, Alenka Breznik, Franci Šturm, Mari Makovec, Marko Jerman, Narte Kinkelj, Nataša Smersu, Štefan Beznik, Milka Pezdirc, Darjan Šifrer, Frido Beznik. Sceno je izdelal Marko Jer-

man, za osvetljavo pa je skrbel Janez Jereb.

30-letnica slovenske maše v Ramos Mejía

V nedeljo 16. septembra so rojaki iz ramoskega okraja obhajali 30-letnico slovenske maše v kraju, 30-letnico cerkvenega zbora in 19. obletnico blagoslovitve Slomškovega doma. Ob 10. uri se je zastopstvo ramoskih rojakov poklonilo rajnemu dušnemu pastirju Janezu Kalanu ob njegovem grobu. — Po dviganju zastav je bila v lepo okrašeni dvorani ob 11.30 jubilejna sv. maša. Z delegatom msgr. Oreharjem sta somiševala nekdanji in sedanji dušni pastir dr. Alojzij Starc in Jože Škerbec, prepeval pa je cerkveni zbor pod vodstvom organista Gabrijela Čamernika, ki vodi zbor že vsa leta. V imenu farnega odbora se je Tone Bidovec zahvalil dušnemu pastirstvu, pevovodju in pevcem ter vsem sodelavcem in odboru Slomškovega doma. Po skupnem kosilu je bil po 4. uri popoldanski program: pozdrav predsednika Doma Matevža Potočnika, rajalni nastop deklic in proste vaje deklet (Ema Kessler), recitacija učencev Slomškove šole (Helena Malovrh), beseda zahvale in obljube mladine delati naprej v smislu dosedanjega dela (predsednika mladinskih organizacij Helena Fink in Marjan Loboda ml.), govor predsednika ZS Boža Starihe in odrska uprizoritev „Ustoličenje karantanskih vojvod“ dr. Tineta Debeljaka v režiji Janeza Brule.

Slomškova proslava

V soboto 22. septembra je bila v Slovenski hiši proslava ljudskošolskih otrok na čast škofu Slomšku, očetu slovenske šole. Proslavo je pripravil šolski odsek ZS. Ob 16 je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za

žive in rajne učitelje naših šol. Maševal in pridigal je dr. Alojzij Stare. Po maši je bila v dvorani igra Maksa Osojnika Praprotno seme, ki so jo v režiji Frida Beznika odigrali sedanjí in nekateri bivši učenci Balantičeve šole. Sceno je izdelal Tone Oblak.

Nuncij Poggi obiskal Romunijo

Julija je bil dober teden v Romuniji posebni papeški nuncij nadškof Luigi Poggi. Tam se je pogovarjal z raznimi cerkvenimi osebnostmi in z zastopniki državnega urada za odnose z verskimi skupnostmi.

Med Romunijo in Vatikanom je bilo v zadnjih letih več stikov. L. 1968 je Pavel VI. sprejel romunskega predsednika Georga Maurerja, 1973 pa Nikolaja Ceaucesca. V Romuniji je bil najprej dunajski kardinal König, nato vatikanski poslanec Giovanni Cheli, zatem pa dvakrat tudi že nuncij Poggi. Čeprav je v Romuniji 10 katoliških škofij, ima samo ena (Alba Julia) rednega škofa, 82-letnega Aarona Martona.

Sv. pismo ne odobrava rasnega razlikovanja

V reformirani cerkvi v Južni Afriki (protestantovska ločina) se je zgodil nenavaden preobrat. Dočim je bilo na eni prejšnjih sinod te cerkve sklenjeno, da sv. pismo prepoveduje zakone med pripadniki raznih ras in da je razlikovanje med rasami utemeljeno v stari in novi zavezi, je nova sinoda te cerkve skenila, da gor-

nji sklepi ne držijo in da ni nikjer v stari in še manj v novi zavezi (evangelijih) utemeljeno mnenje za ločevanje ras, kot ga izvaja Južna Afrika, ali pa da so poroke med pristaši različnih ras zabranjene in nedovoljene. S tem novim sklepom je dobila politika rasne diskriminacije v Južni Afriki velik udarec.

Novi frančiškanski predstojnik

2. junija je generalni kapitelj frančiškanskega reda, ki zaseda v Assisiju, izbral novega vrhovnega poglavarja reda. To je 51-letni Amerikanec p. John Vaughin. Na tem mestu je nasledil brazilskega patra Konstantina Koserja, ki je vodil frančiškanski red 14 let. Frančiškanski red šteje danes 21.000 redovnikov, ki delujejo na vseh celinah.

V spomin na Mindszentyja

V največjem avstrijskem romarskem kraju Maria Zell so uredili spominsko sobo, v kateri so shranjeni predmeti, ki spominjajo na madžarskega kardinala Mindszentyja. Ta je zadnja leta preživel na Dunaju in je pokopan v baziliki v Maria Zell.

NOVICE 12 SLOVENIJE

Nadškof Pogačnik v pismu sobratom

V avgustovi številki okrožnice nadškofijskega ordinariata v Ljubljani je nadškof Pogačnik zapisal:

Vizitacije na birmah so končane. Birmovalci smo z veseljem ugotovili vneto prizadevnost duhovnikov za duhovni in gospodarski napredek župnij.

Župnijske cerkve so lepe in pri kupne, da verniki radi prihajajo vanje k evharistični daritvi; mnoge imajo že nov daritveni oltar. Podružnice so pa skoro povsod potrebne večjih popravil, za katere pa navadno manjka denarnih sredstev, ker so soseske premajhne. Treba pa je nujno skrbeti vsaj za dobro streho, da ne bo nadaljnje škode. Veliko truda vlagajo nekateri v posodabljanje starih župnišč, ki so bila zastarela in za bivanje neprimerna. Vendar skrb za popravila ne sme iti na škodo dušnega pastirstva ali duhovnikove molitve.

Skoraj povsod manjka cerkovnik; so primeri, kjer mora cerkovniška opravila oskrbovati župnik sam. Podobne so težave z organisti. Nujno je, da nam orglarska šola vzgoji nov

rod organistov. Skoro polovica duhovnikov nima lastne gospodinje; mnogi si morajo kuhati sami. Ključarji so povsod, vendar nekateri nedelavni ali zaradi starosti onemogli. Župnik naj ima z njimi, več kot doslej, seje in naj jim da šteti tudi darovanje.

Za župnijske pastoralne svete se duhovniki večinoma ne daste ogreti. Neko sodelovanje laikov, četudi ne v obliki formalnega pastoralnega sveta, je župniji brezpogojno potrebno. Treba je, da najprej župniki spreminite svoje mišljenje.

V pisarni ste župniki na splošno zelo vestni.

Mladinski verouk marsikomu ne uspeva dobro. Treba je mladino prirediti z dobro pripravljenimi urami.

Odnos med župniki in kaplani je pohvale vreden.

Z veliko uteho ugotavljam, da smo duhovniki naše nadškofije enotni po izreku sv. Avgušтина: v potrebnem enotnost, v dvomnem prostost, v vsem ljubezen. Poskusi, da bi nas kdo presejal kot pšenico, vedno spodletijo. Verujmo, da je ta edinost delo Sv. Duha, in molimo, da tako tudi za naprej ostane!

Misli škofa Leniča o zvestobi

4. in 5. avgusta so najstarejšo bžjo pot v Sloveniji obiskali številni romarji. Verniki iz župnije sv. Lovrenca na Dravskem polju, zlasti vaščani župrečje vasi, so obnovili obljubo, s katero so se njihovi predniki v času kužne bolezni pred 200 leti zavezali, da bodo vsako leto ro-

mali k Materi božji na Svete gore. Navzoče romarje je nagovoril škof Lenič, ki se je v pridigi zavzel za zvestobo v življenju vsakega človeka in kristjana.

Nekoč je bila zvestoba dani besedi, izrečeni zasebno ali javno, nekaj nedotakljivega in svetega. Ta zvestoba, ki ni klonila pred še tako hudimi preizkušnjami, je bila tisti notranji temelj, na katerem je slo-nelo življenje v družini, Cerkvi in družbi. Danes je zvestoba v stiski. Ljudje kaj radi pozabijo, kar so oblju-bili. V težavah, ki jih vsak dan nujno prinaša s seboj, hitro izgubijo voljo, da bi ostali zvesti zakonskemu to-varišu, prijatelju, sodelavcu, Bogu, Cerkvi, družbi... Če želimo, da bo v prihodnosti duhovno zdrav človek in družba notranje trdna, potem bo tre-ba za podlago zasebnega in javne-ga ravnanja znova postaviti zvesto-bo. Etika jutrišnjega dne mora temeljiti na zvestobi.

Škof Lenič je tudi podčrtal po-men, ki ga ima romanje v življenju kristjana. Romanje je človekova pra-potreba. Tudi Cerkev roma tukaj na zemlji proti večni prihodnosti. Ro-manje seveda ne sme biti le giba-nje v prostoru in času. Nekaj se mora „premakniti“ tudi v nas, v naših srcih. Postati moramo boljši, približati se moramo Bogu in so-človeku.

Vodi me, dobrotna luč

S tem naslovom je celjska Mo-horjeva družba izdala letos izbor iz spisov H. H. Newmana (533 strani).

Letos mineva 100 let, odkar je papež Leon XIII. Newmana, konvertita iz anglikanizma, velikega misleca in mojstra besede, imenoval za kardi-nala. 1955 je bil uveden postopek raz-glasitve za blaženega. Newmanovih spisov je veliko, že v prvotni skupni izdaji je bilo 37 zajetnih knjig, po smrti so pa izdali še vrsto zvezkov iz neobjavljenih rokopisov, pa tudi pisma in dnevniške zapiske v 30 zvezkih. Izbor je izšel v skrbnem pre-vodu prof. J. Zupeta.

Umrli duhovniki

Matija Jager

2. junija je umrl v Tucsonu (Ari-zona) v ZDA Matija Jager. Rodil se je v Ljubljani l. 1893, posvečen je bil 1916, kaplan je bil v Borovnici, v Dobu, pri Sv. Križu - Podbočju in pri sv. Jakobu v Ljubljani. 1927 je odšel med amerikanske Slovence. Naj-prej je bil nameščen pri Sv. Vidu v Clevelandu, nato je postal župnik druge slovenske župnije v Baber-tonu, 1952 pa župnik slovenske fare Marije Vnebovzete v Clevelandu, kjer je sezidal mogočno cerkev in šolo. Zadnja leta je živel v pokoju v Tuc-sonu.

P. Klavdij Okorn

11. julija je v slovenski franči-škanski kustodiji v ZDA nenadoma umrl p. Klavdij (Franc) Okorn. Več let je bolehal zaradi hude sladkorne bolezni, nazadnje ga je zadela srčna kap. Rojen je bil 1912 v Dolenji va-

si v župniji Podbrezje na Gorenjskem, 1929 vstopil k frančiskanom, 1936 bil posvečen v duhovnika, postal kaplan za Bežigradom, odpeljan v Dachau decembra 1944, ob koncu vojne ostal zunaj domovine in potem odšel delovat med rojake v ZDA, 1951 pa v Avstralijo za 2 leti, nato se vrnil v ZDA in prevzel vodstvo samostana in župnije sv. Janeza Evangelista v Milwaukee (Wisconsin), kjer je s p. Sedlakom postavil večjo cerkev, novo župnišče in novo šolo, 1976 pa odšel k sv. Štefanu v Chicago. Pokopan je v Lemontu.

P. Danijel Tomšič

21. julija je bil pokopan pri Sv. Vidu pri Ptuj, kjer je dolga leta župnikoval, p. Danijel Tomšič. Rajni je bil rojen 1903 v vasi Zavratac v župniji Studenec na Dolenjskem. V minoritski red je stopil 1917 in bil 1923 v Splitu posvečen v duhovnika. Dušnopastirsko je deloval v Ptuj, Dornavi, na Vidmu pri Ptuj, v Ptuj, na Ptujski gori in v Stopercah.

Prof. Anton Moder

23. julija je umrl v Ljubljani Anton Moder, župnik v pokoju na Dobrovi pri Ljubljani in hišni duhovnik pri Marijinih sestrah. Rajni se je rodil v župniji Dol pri Ljubljani 1895, v duhovnika pa je bil posvečen l. 1922. Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je diplomiral iz prirodoslovja in kemije in bil nato profesor na škofijski gimnaziji do njene

ukinitve. 1945 je postal spiritual v bogoslovnem semenišču, od 1946 pa je bil 28 let župnik v Dobrovi pri Ljubljani. Bil je odličen profesor in znanstvenik, pa tudi vesten dušni pastir. Pred meseci ga je zadela možganska kap.

Msgr. Danilo Perkan

18. junija je umrl za infarktom v reški bolnišnici msgr. Danilo Perkan. Rodil se je v Trnovem pri Ilirski Bitrici leta 1914 in bil posvečen v Ljubljani 1941, ker v Benetkah zaradi narodne zavednosti ni bil sprejet v semenišče. Kot kaplan je bil najprej pri bratu Viktorju v Jelšanah. Ko so brata maja 1945 ustrelili, je 2 leti vodil župnijo on. 1947 je bil poklican na Reko in postal škofijski kancler. Tu je vztrajal tudi v težkih letih, ko so odšli iz škofije vsi italijanski duhovniki, se menjavali apostolski administratorji, do ureditve sedanje reško-senjske nadškofije. Na Reki je opravljal celo vrsto odgovornih cerkvenih služb.

Nadškof Pogačnik prisluškovan

Ko so pred kratkim popravljali telefonsko napeljavo v poletni hiši nadškofa Pogačnika, so odkrili napeljavo prisluškovalnih aparatov.

Menijo, da so delovali od l. 1974, ko je v navedeno hišo bil napeljan telefon. Nadškof Pogačnik je bil zelo ogorčen, ko je to izvedel, vendar do srede avgusta še ni napravil pritožbe na oblasti.

(Svobodna Slovenija)

Peš romanje študentov na Brezje

Od 29. do 30. junija je medškofijski odbor za študente pripravil že osmič po vrsti peš romanje na Brezje. Udeležili so se ga študentje iz vse Slovenije, z njimi pa tudi druga mladina. Mladi so se zbrali k uvodnemu bogoslužju v šentvidu v Ljubljani, romanje pa so sklenili z glavnim bogoslužjem v cerkvi na Brezjah. Zbralo se je okrog 1200 romarjev, ki so med 8-urno hojo molili, peli in se pogovarjali. Z njimi je šlo 24 duhovnikov. — Isti dan so mladi iz mari-borske škofije romali peš na Ptujsko goro.

Romanje invalidov, bolnikov in strežnic na Brezje

14. julija so se enajstič zapored invalidi, starejši, njihovi pomočniki in prijatelji na pobudo in v organizaciji Ognjišča, verskega mesečnika za mladino, zbrali na romanju pri Mariji Pomagaj na Brezjah. V trpljenju preizkušanim vernikom je le-tos spregovoril besedo krščanskega upanja koprski škof Jenko. Sedaj smo Kristusu podobni v trpljenju, v prihodnosti pa mu bomo podobni v poveličanju. Veličina naše prihodnje slave se ne da primerjati s sedanjim trpljenjem. Kristus nas s trpljenjem očiščuje in preizkuša. Če smo grešniki, nas bolečina pripelje do spoznanja naše grešnosti, če smo pravični, nas bolezen preizkusi v zvestobi Bogu. Kristjani smo dolžni skrbeti za bolnike in ostarele, saj so le-ti posebni božji ljubljenci. Znan-

stveni in tehnični napredek lahko trpljenje človeku le olajša, ne more ga pa odpraviti. Sodobni svet je pri-zorišče neizmerne trpljenja in bede. Brez vere v Boga ni mogoče počlovečiti sveta in družbe in ni mogoče izbrisati, osmisлити in posvetiti trpljenja. Trpljenje je najbolj produktivna sila v krščanstvu, šele potem prideta na vrsto molitev in delo. Kristus je človeka odrešil s trpljenjem, ne pa s čudeži in govori. V trpljenju je naša zmaga. Romarjev je bilo nad 12 tisoč.

Laiški teologi

Ljubljanska teološka fakulteta ima že nekaj let v učnem načrtu dopolnilni študij teoloških predmetov. Tak študij je do sedaj končalo nad 200 študentov in izobražencev laikov. Žele-ti je, da bi se teološko izobraženi laiki vključili v delo po župnijah, po župnijskih svetih in še kje in tako pripomogli k rasti in poglobitvi verskega življenja.

Jože Božnar — župnik pri sv. Vidu v Clevelandu

Pri sv. Vidu v Clevelandu je postal župnik dosedanji kaplan Jože Božnar. Prejšnji župnik Edvard Pevec je postal ravnatelj semenišča sv. Boromeja.

Dr. Matej Setničar pa se je poslovil po 40-letnem delovanju od svojih faranov Marije Pomagaj v West Alisu, nadškofija Milwaukee, in odšel v pokoje.

Med Slovenci v kamejstvu

Cerkev med goriškimi in tržaškimi Slovenci.

1. Na Tržaškem je 53 župnij. Ena dekanija, Opčine, je slovenska, ima 16 župnij. Župnije v mestu (33) in ob morju so pa narodnostno mešane. Na tem ozemlju deluje 35 slovenskih duhovnikov.

Zaskrbljujoče je to, da na Tržaškem že 20 let ni bilo slovenske nove maše. Kaj bo, ko izumre rod sedanjih slovenskih duhovnikov.

2. Slovenski živelj v goriški nadškofiji živi strnjeno na ozemlju dveh dekanij, devinske in štandreske, pomešano pa v vseh župnijah mesta Gorice in obrobnih italijanskih župnijah. Vseh slovenskih duhovnikov je tu 41.

3. V videmski nadškofiji žive beneški Slovenci in Korošci, ki so pripadli Italiji. Vseh slovenskih duhovnikov je tu 37.

Cerkev med koroškimi Slovenci.

Prvotno prebivalstvo Koroške — Karantanski Slovenci so postali na Koroškem narodna manjšina. Deloma zato, ker se v te kraje od zgoraj stalno doseljujejo Nemci, deloma zato, ker se Slovenci v nemškem morju raztapljajo kakor

sladkor v kavi.

Voditelj koroških Slovencev dr. Grilec je na avstrijski RTV dne 29. sept. 1978 ugotavljal: „Zaradi nasilnega potujčevanja je v zadnjih 10 letih število slovensko govorečih na Koroškem padlo za 50%.“ Naglašal je: „Mi smo tu že več ko 1000 let, imamo svoj jezik in kulturo. Hočemo vse pravice in možnosti za kulturni in narodni razvoj. Ne želimo se dati asimilirati, se utopiti. Želimo se kot narodna manjšina ohraniti. Tudi za to ne gre, kot nekateri nestrpno ponavljajo, da bi se izselili, saj smo mi tu prvotni prebivalci. Hočemo samo tiste pravice, za katere se Nemci bore za svoje rojake v Italiji na Južnem Tirolskem.“

Molili bomo za to, da bi Cerkev na slovenskem Koroškem imela dovolj dobrih duhovnikov, misijonarjev, redovnic, vernih laikov. Molili bomo za koroške izobražence, za koroške družine, da bodo ohranile ljubezen do otrok, do potomstva, iz katerega si bo Bog mogel izbirati in izbrati glasnike miru in ljubezni.

Obnovljena kapela v Špitalu

27. maja je bila blagoslovljena obnovljena kapela v špitalu ob Dravi na avstrijskem Koroškem, kjer se zbira ob nedeljah k slovenski službi božji od 80 do 100 rojakov. Duhovno oskrbo nudijo slovenski salezijanci iz dijaškega doma v Celovcu.

Beg iz komunističnega „raja“

Avgusta letošnjega leta je izrabil prvi plesalec baleta Bolšoj Aleksander Godunov gostovanje v Severni Ameriki, da je zaprosil za politični azil. Godunov se je s tem pridružil

drugim ubežnikom iz rdečega raja, pisateljem, znanstvenikom, glasbenikom, pesnikom, šahistom in plesalcem. Od plesalcev so pred njim ostali na svobodnem Zahodu že Rudolf Nurejev, Natalija Makarova ter Mihail Baryšnikov. Isto so storili sloviti violončelist in dirigent Mstislav Rostropovič, prijatelj in zaščitnik Aleksandra Solženicina, in njegova žena sopranistka Galina Višnjevska, šahist Viktor Korčnoj in dirigent Bolšojevega orkestra Kiril Kondrašin. Seveda niso tu naštetni vsi tisti, ki so ušli iz Rusije v zadnjih 25 letih, da bi dosegli svobodo in možnost ustvarjalnega dela. Nekateri izmed njih so izrabili uradna gostovanja v svobodnih deželah, nekateri so dosegli izhod na pritisk mednarodnih protestov, nekateri so bili tudi zamenjani za komunistične vohune ali voditelje.

Nekaj dni za Godunovom sta zaprosila za politični azil v Los Angelesu tudi Boljšojeva plesalca Leonid in Valentina Kozlov, septembra letos pa večkrat olimpijska drsalska prvaka Oleg Protopopov in Ljudmila Belorusova.

Zgovorno je tudi dejstvo, da zaprosi dnevno azil v Avstriji precej beguncev iz dežel za železno zaveso, tudi iz Jugoslavije, tako da je prehodno begunsko taborišče blizu Du-

naja prenapolnjeno in morajo avstrijske oblasti nadaljevati begunce v penzionate in hotele. Pogosto bremo v svetovnih časopisih tudi o pobegih iz Vzhodne Nemčije in iz Kube.

Pobeg stotisočev Vietnamcev in Kambožanov je pa zavoljo števila in silne izpostavljenosti v zasilnih čolnih največja drama in tragedija našega časa, saj je nedopovedljivo, kar doživljajo na odprtem morju, kjer jih potone v valovih na sto tisoče. Zakaj bežijo vsi ti ljudje? Zakaj izpostavljajo svoja življenja? Da bi živeli v svobodi! Ne beže iz svobodnih dežel, ampak iz ječ.

Kardinal Ottaviani — umrl

3. avgusta je umrl kardinal Alfredo Ottaviani. Dočakal je 89 let. Rojen je bil v Rimu in je vse življenje delal v osrednjih organih Cerkve. Pod Pijem XI. je bil namestnik državnega tajništva, njemu je bil odgovoren tudi monsignor Montini, poznejši papež Pavel VI. Pij XII. ga je imenoval za kardinala leta 1953. Vodil je kongregacijo sv. oficija, ki so jo po koncilu preuredili v kongregacijo za verski nauk.

Poslanica za misijonsko nedeljo

Papež Janez Pavel II. je 26. junija objavil poslanico za letošnjo misijonsko nedeljo. Kakor je znano, vsako nedeljo v oktobru obhajamo bogoslužje s posebno mislijo na misijonsko dejavnost Cerkve. Vsako leto papež napiše za to nedeljo po-

SVETOVNE NOVICE

sebno poslanico. Tudi novi papež namerava nadaljevati s to navado.

V objavljeni poslanici papež ponovno govori o človeškem dostojanstvu. Poudarja, kako krščanska vera človeku ničesar ne odvzame, nasprotno, vse, kar je dobrega, plemenitega in lepega, vera utrjuje in izpolnjuje. Zato oznanjanje evangelija ne pomeni uničevanja človeških ali narodnih vrednot. Misijonarji starodavne vrednote narodov ohranjajo in jih spopolnjujejo. Tako misijonska akcija pomaga k razvoju narodov in med njimi uresničuje „novo družbo“, ki sloni na temeljih Kristusove pridige na gori.

Cerkev v Južni Koreji

Med 36 milijoni prebivalcev Južne Koreje je 1 milijon 200 tisoč katoličanov. Pripadajo 14 škofijam, združenim v 3 cerkvene pokrajine. Poleg 552 župnij je v deželi še 1780 misijonskih središč. Cerkev ima tudi 4 tiskarne in izdaja katoliški dnevnik, 9 tednikov in 4 mesečnike.

Na Sejšelskih otokih verske oddaje

Radijski oddajni postaji na Sejšelskih otokih bosta Svetovna zveza za krščanska občila (WACC) in Svetovna luteranska zveza (FLM) oskrbeli nov oddajnik, postaja pa bo

omenjenima ustanovama dala na voljo vrsto ur za verske oddaje v različnih jezikih Afrike in Zahodne Azije. Podoben sklep je bil storjen tudi za postavitev novih anten za radijsko postajo v afriški postaji Sierra Leone.

Obe ustanovi sta imeli doslej verske oddaje prek radijske postaje z imenom „Glas evangelija“ v Etiopiji. Tamkajšnja marksistična vlada pa je to postajo poddržavila in preprečila verske oddaje.

Iz Rima v Čenstohovo s kolesom

Italijanski kolesar Graziano Baldin se je sredi julija odpravil na romanje v Čenstohovo. 1850 km dolgo pot je prekolesaril v 4 dneh in pol: Rim-Ravenna (420 km), Ravenna-Trbiž (420 km), Trbiž-Dunaj (410 km), Dunaj-Krakov (460 km) in Krakov-Čenstohova (160 km). Pred odhodom je Graziana sprejel papež in mu zaželel srečno pot.

Znanost in vera

Kakšne so nujne naloge v današnjem času? O tem so govorili od 12. do 14. julija na slavnem tehniškem institutu v Massachussettsu v ZDA. To ekumensko srečanje je priredil Ekumenski svet Cerkev. Od 450 udeležencev je bila polovica znanstvenikov, drugi so bili protestan-

ti in pravoslavni ter 11 katoliških opazovalcev. Udeleženci so poslali več pozivov svetu. V njih izražajo strah pred posledicami raznih znanstvenih poskusov (genetične manipulacije), strah pred atomskimi centralami in nenehnim oboroževanjem. Znanost in vera se morata združiti v prizadevanju za pravičnejšo, srečnejšo družbo, ki bo v korist vsem. To pa zahteva strogo spoštovanje načel, ki bodo varovala naravno okolje, človekovo osebo in ki bodo zagotavljala družbi zdrav napredek. Znanost ne sme služiti le vojaškim koristim in gospodarskim prednostim bogatih in bolj razvitih narodov.

Ekumenski svet Cerkva je pred kratkim priredil še drug sestanek o pravicah človeka in njegovega poslanstva. Bil je v Benetkah.

Španska Cerkva v novih razmerah

Španski škofje so na svoji konferenci v začetku julija razpravljali o posledicah nove španske ustave in o dogovoru med Vatikanom in Španijo, ki je nadomestil dosedANJI španski konkordat. Ob tej priložnosti sta papeški nuncij Dadaglio in kardinal Tarracón pozvala k prizadevanju za edinost med škofi.

Nuncij je zlasti poudaril, da si Španija v tem trenutku utrjevanja demokratične vladavine ne sme dovoliti, da bi bilo vodstvo Cerkve razdvojeno ali pa bi brezbržno stalo ob strani družbene dejavnosti. Predsednik škofovske konference kardinal Tarracón je dejal, da je treba presojati položaj čim trezneje. Cerkve

se je odrekla nekaterim prednostim, zato pa je pridobila neodvisnost. Katoličani se morajo ozirati tudi na tiste, ki živijo ob njih, ne razumejo povsem njihovega verovanja in gledajo na versko dejavnost kot na nekaj zasebnega. Cerkve mora ohraniti „politično nevtralnost“, saj v luči koncilskih smernic ne zahteva vodstva svetnih zadev ne zase pa tudi ne za stranko, ki bi delovala zanjo. Verska svoboda je pravica, a pomeni tudi dolžnost. Cerkve zlasti ne more odstopiti od pravice, ki jo ima glede poučevanja mladine. Starši so deležni svojo pravico zahtevati. Brez dvoma zahtevajo nove razmere od vernikov večjo zrelost in večjo zavest.

Papežev obisk Avstrije

Po vrnitvi iz Poljske je izjavil dunajski kardinal König, da papež Janez Pavel II. letos na noben način ne bo mogel priti v Avstrijo, pač pa enkrat v prihodnjih dveh letih. Za papežev prihod bodo priredili tudi katoliški shod in nanj povabili tudi zastopnike sosednjih narodov.

Litvanski duhovniki odklanjajo

520 od 708 duhovnikov litvanskih škofij je skupno z 2 škofoma podpisalo neko spomenico, v kateri odklanjajo pokorščino zakonom, kakršen je pred kratkim v Vilni sprejeti zakon, ki dovoljuje krajevnim oblastem poseg na cerkveno področje. Duhovniki so spomenico poslali Vrhovnemu sovjetu. Predstavili so se kot člani katoliške Cerkve, ki obsta-

ja že dva tisoč let in jo sedaj vodi papež Janez Pavel II., ki ga priznavajo vse civilizirane vlade na svetu. Spomenico sta podpisala tudi škof Julionas Steponavicius in Vizentas Sladkevicius, ki jim oblasti ne dovolijo izvrševati njune službe.

Mati Terezija družinam

Znana misijonarka mati Terezija iz Indije je pred kratkim v Zagrebu odgovorila tudi na vprašanje revije Kana: Rada bi dala tale nasvet. V

družine se mora vrniti spet skupna molitev. Družina, v kateri se moli, ostane povezana vse življenje. Še nikoli ni bilo tako potrebno skupno moliti, kakor je danes. Jaz mislim, da so vse težave po družinah na svetu zaradi tega, ker v družini nimajo več časa, da bi skrbeli za otroke, za molitev, za to, da so kdaj skupaj. Krize na svetu imajo svoj izvor predvsem v tem, ker starši preveč skrbijo le za delo in nimajo več časa, da bi skrbeli za otroke. Otroci so osamljeni, izgublajo stik s starši.

KOPTI PRI PAPEŽU

„Pohujšanje razdeljenosti krščanstva moramo odločno odpravljati,“ je dejal papež Janez Pavel II. zastopnikom koptskega pravoslavnega patriarha iz Aleksandrije v Egiptu, ki so se predstavili kot „odposlanci brata, aleksandrijskega patriarha Šenuda III.“. Edinost v veri in duhovnem življenju, je dejal papež, ne pomeni enoličnosti. Izraža se lahko v raznovrstnosti oblik. Obisk koptskega zastopstva je znamenje prizadevanja za edinost in vedno večjega zблиževanja s Cerkvijo sv. Petra. Obisk je bil junija letos.

Poslanci patriarha Šenuda so prišli iz dežele, kjer je oznanjal evangelij sv. Marko. V četrtem stoletju je bil Egipt izredno žarišče krščanske vere. Aleksandrija je bila sedež najpomembnejših krščanskih šol. Bolj kot Ate-

ne in Rim je bila mesto izobražencev. Med učitelji sta se zlasti odlikovala Klemen Aleksandrijski in Origen. V Egiptu se je začelo menišstvo. Tu sta delovala sv. Anton Puščavnik in sv. Pahomij. Zgodovina omenja še druge krščanske velikane: Pavla Puščavnika, Makarija, Cirila Jeruzalemskega. Od tu je izšel sv. Atanazij, ki je nastopal na nicejskem vesoljnem cerkvenem zboru (325) in tako zavzeto branil Kristusovo božanstvo.

Začetki zmote

Leta 444 pa se je tu začela zmotna Dioskura, ki ni ločil pri Kristusu narave in osebe. Zašel je v monofizitstvo, ker je učil, da je v Kristusu samo ena narava. Zmotno je obsodil koncil v Kalcedonu. Med kristjani v Egiptu je prišlo do razkola in nasprotovanja. Vdor

Perzijcev v deželo je spore pomiril. Ko pa je leta 637 preplaval Egipt islam, je našel v Dioskurovih somišljenikih sodelavce in ti so prevladali med kristjani v Egiptu. Ločili so se od vesoljne Cerkve. S svojo notranjo silo so vzdržali vse pritiske mohamedanstva v naslednjih stoletjih. Po besedi „Egipt“ so jih Arabci imenovali „kopte“.

Ob dveh poskusih zedinjenja med katoličani in kopti (leta 1442 in 1582) do uresničenja sklepov še vedno ni prišlo. Papež je pozneje ustanovil katoliški koptski patriarhat, ki je trajal do leta 1908 in bil obnovljen leta 1947. Sedanji patriarh Šenuda III. je zelo naklonjen ekumenskemu prizadevanju. Leta 1973 je v Vatikanu skupno s papežem izpovedal pravo vero glede Jezusove narave in tako vzpostavil most z Rimom. Pozneje so iz Benetk vrnili Aleksandriji relikvije sv. Marka, ki so jih leta 828 beneški trgovci kupili v Egiptu in odnesli s seboj.

Posebnosti koptov

Kopti so vzdržali sredi velikih preskušanj. Zaradi razmer, v katerih so živeli, je njihov način bogočastja poln egiptovskih posebnosti. Kakor pozna dolina Nila tri dobe, poznajo tri molitvene dobe; dobo poplave, dobo rasti in dobo žetve. Postni čas traja 55 dni. Takrat se zares postijo. Veliki teden preživijo ob soli in kruhu. V samostanskih cerkvah se

moraš sezuti kakor pri muslimanih, a ne zaradi teh, pač pa zaradi božjih besed Mojzesu: „Sezuj se, tu je svet kraj!“

Kopti krščujejo tako, da otroka položijo v vodo. Po krstu takoj podelijo birmo. Spoštujejo tudi obrezo. Duhovnik položi verniku, ki prosi za odpuščanje grehov, roko na glavo.

Med 40 milijoni Egiptčanov je danes okoli osem milijonov pravoslavnih koptov. Njihov patriarh Šenuda običajno vsak petek govori o verskih resnicah in ga poslušajo od pet do šest tisoč ljudi. Katoliških koptov je okoli 150.000 in jih vodi kardinal Sidorous.

V starem Kairu (četrtna Egiptčanov živi v Kairu!) je kar 23 cerkva. Med njimi je najstarejša cerkev na svetu, iz leta 420. Meniško življenje doživlja zadnja desetletja lep razcvet. V deželi je devet samostanov, ki vsi živijo od milodarov. V najbolj ubogem je bilo pred nekaj leti petnajst menihov, zdaj jih je devetdeset. V katoliškem velikem semenišču Meadi v Kairu (pozidala ga je nemška dobrodelna ustanova Misereor) pa je zdaj 40 bogoslovcev, kar je za 150.000 katoliških koptov veliko. Pri bogoslužju seveda ne uporabljajo več starega koptskega jezika, ampak arabščino. Doslej so imeli vsako leto po pet novomašnikov, letos pa jih bo trinajst. V semenišču je mnogo duhovnega življenja in precej strog red.

KJE JE KAJ

Año 46

Octubre-Noviembre 1979

20-LETNICA SMRTI ŠKOFA ROŽMANA

škof Rožman — znamenje nasprotovanja (Božidar Fink)	577
Karel Mauser ob 1. obletnici smrti škofa Rožmana	581
Malo spomina na škofa dr. Gr. Rožmana (France Pernišek)	582

VERSKA VPRAŠANJA

Vera v posmrtno življenje (Kongregacija za verski nauk)	586
Odnos Cerkve do ateizma (Alojzij Starec)	590
Dajte nam misijonarjev (Franc Sodja) ...	594
Molitveni namen za oktober in november (P. B.)	597
Kaj je krščansko duhovno življenje (Vla- dimir Kos)	601
Vihar in šelestenje (Romain Massol)	604
Nova zemlja in novo nebo (II. vat. koncil)	610

OBLETNICE

Ob 10-letnici Krekove smrti (Rudolf Smer- su)	606
V spomin rajnim pevkam in pevcem ramo- moškega zbora ob 30-letnici	616

ZA MLADINO

Bodimo Slovenci v govorici, v navadah, v značaju! (Pavel Pleško)	611
---	-----

V DRUŽINI

Neoddana pisma materi	613
Za lepo jesen življenja	615

LEPOSLOVJE

Pod japonskimi oleandri (Vladimir Kos) ..	589
Za vse svete (Marjan Jakopič)	603
Izdani bataljoni (Jože Krivec)	618
Izseljenci (Johan Bojer-Božo Vodušek)	620

NOVICE

Med nami v Argentini	625
Novice iz Slovenije	630
Med Slovenci v zamejstvu	634
Svetovne novice	635

Pregovori o veselju

Veselje in žalost si roko podajata. (slovenski)

Kdor večkrat išče razvedrila, mu malo treba je zdravila. (slovenski)

Veselje je svet svobode. (hebrejski)

Če se hočeš veseliti, moraš mnogo pozabiti. (slovenski)

Vse veselje hitro mine, vsaka sreča hitro zgine. (slovenski)

Vsako življenje ima svoje veselje, vsako veselje ima svoje postave. (danski)

Kar je veselje nekoga, je njegovo zdravje. (slovenski)

Veselo beraštvo je brez denarja bogastvo. (slovenski)

Tudi med smehom trpi srce in konec veselja je žalost. (svetopisemski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la propiedad Intelectual
No. 1.313.507

Tiska Vilko s.r.l., Estados Unidos
425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.
Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

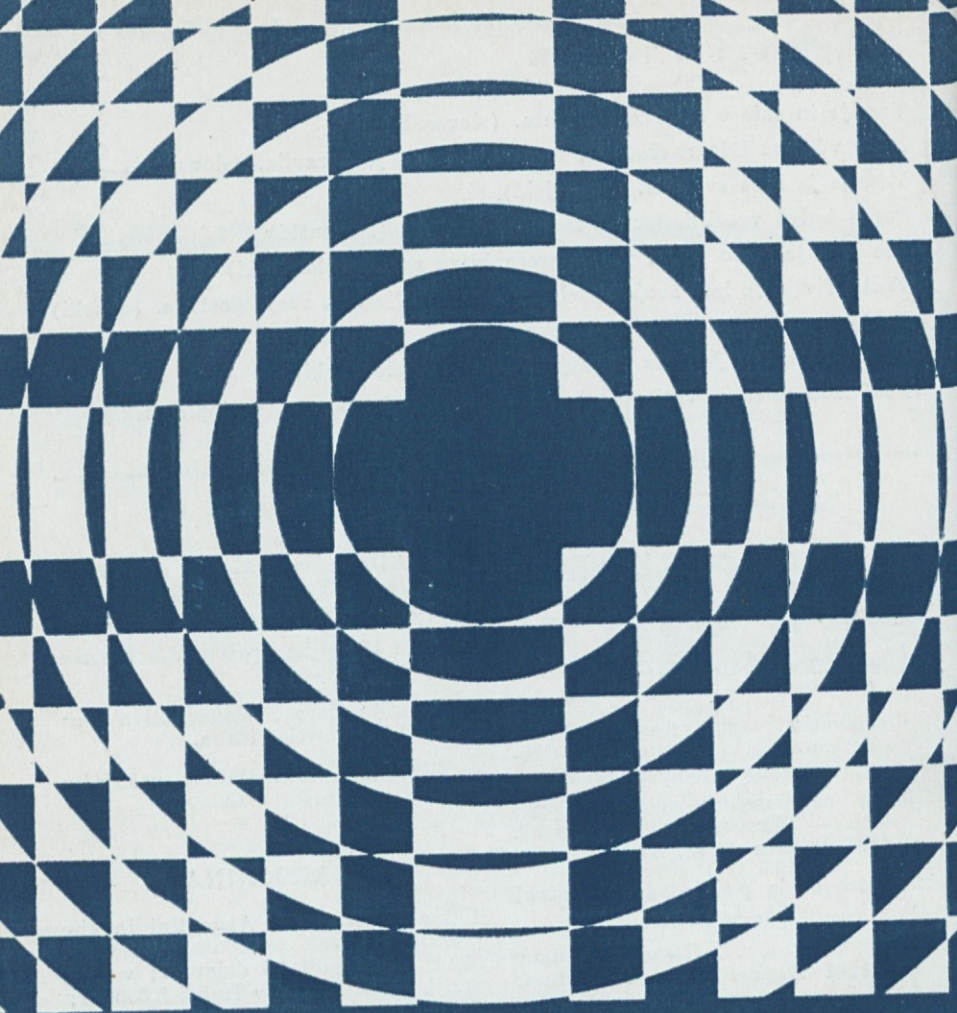
NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmejnih državah je 40.000 pesov; v ZDA in Kanadi 15 dolarjev; v Avstriji 200 šilingov; v Italiji 8.000 lir; drugje protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema DŽ: arh. Jure Vombergar; stalna zaglavja DŽ ter celotna oprema Božjih stezic: Stane Snoj.

Bog nam daje močno željo po življenju. Toda ko pride naš čas, nam on milo odstrani to željo in smrt pride kot blagoslov... Samo v smrti dobi življenje svoj smisel in pomen in... pripravljen sem. Silno žal mi je človeka, ki ne veruje. Obžalujem ga, ko pride njegova zadnja ura.

Škof dr. Gregorij Rožman

13. novembra 1959 (tri dni pred smrtjo)